

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Příčiny britského vítězství
v sedmileté válce v Americe**

Andrea Smetáková

Plzeň 2015

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra historických věd

Studijní program Historické vědy

Studijní obor Obecné dějiny

Bakalářská práce

**Příčiny britského vítězství
v sedmileté válce v Americe**

Andrea Smetáková

Vedoucí práce:

Mgr. Petra Kodetová

Katedra historických věd

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2015

Chtěla bych poděkovat vedoucí mé práce Mgr. Petře Kodetové za cenné rady, pomoc a ochotu, které mi poskytla při zpracování bakalářské práce.

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2015 .....

Obsah

1 Úvod.....	1
2 Začátek války v Severní Americe	4
2. 1 Pád pevnosti Necessity.....	5
2. 2 Edward Braddock v Severní Americe.....	6
2. 2. 1 Bitva u Monongahely	9
2. 3 Obsazení dalších pevností	10
3 Pevnosti v okolí Korunního mysu	13
3. 1 William Pitt u moci a britské pokusy o dobytí Carillonu.....	14
3. 3 Fort Oswego.....	16
3. 4 Britská ztráta Fort William Henry.....	19
4 Změna dosavadní situace a pád Québecu	23
4. 1 Louisbourg a pád dalších francouzských pevností.....	23
4. 2 Fort Niagara a Ticonderoga	26
4. 3 Québec a bitva na Abrahamových pláních.....	28
4. 4 Obrana Québecu.....	32
4. 5 Konec francouzského Montréalu	34
5 Konec války a situace Britů v Americe do uzavření míru.....	36
5. 1 Pokus o ukončení války a účast Španělska	36
5. 2 Poslední rok války a situace v Americe	37
5. 3 Mír a příčiny britského vítězství	38
6 Závěr	42
Seznam použité literatury	44
Resumé.....	46

1 Úvod

Válka v Americe probíhala v letech 1754 až 1763, kdy byl uzavřen mír ukončující celý konflikt. Tato práce je zaměřena na příčiny britského vítězství. Pro zjištění příčin vítězství bylo nutné zabývat se celým válečným konfliktem, a to již od jeho počátku. Formálně vyhlásila Velká Británie válku Francii 18. května 1756, ale válečný konflikt v Americe započal již o dva roky dříve. Jedním z důvodů střetu dvou velmocí byl spor o údolí Ohia. Válka vypukla ve chvíli, kdy George Washington zaútočil na francouzské oddíly na místě zvaném Jumonville Glen 23. května 1754. Mým cílem bylo popsat nejdůležitější události sedmileté války od jejího počátku a především se zaměřit na vítěznou stranu, a to Británii. Jak už název práce napovídá, snažila jsem se upozornit na chyby, kterých se dopustili nebo naopak důležitá rozhodnutí vedoucí ke konečnému vítězství. Mým záměrem bylo na jednotlivých střetech ukázat, proč zvítězila právě Británie. Také jsem se zabývala spoluprací Indiánů s Francií.

První, respektive druhou kapitolu jsem věnovala počátku konfliktu v Severní Americe. V této kapitole jsem popisovala roky 1754–1755 a důvod vypuknutí války. Důležitými postavami jsou George Washington a generál Edward Braddock. Jedna z podkapitol je zaměřena na bitvu u Monongahely, kterou Británie drtivě prohrála. Tato část práce končí obsazením některých francouzských pevností a plánem na další tažení, který přednesl William Shirley.

V následující kapitole jsem rozebírala pevnosti, jež se nacházely v okolí Korunního mysu. Jsou zde přiblíženy události z let 1756 a 1757. Jedná se o roky, které nebyly pro Británii příliš příznivé. Jedna z podkapitol se věnuje osobě Williama Pitta, významného britského ministra, který se velkou měrou zasloužil o vítězství v sedmileté válce. Dále jsou zde vylíčeny pokusy o dobytí francouzské pevnosti Carillon, situace v britské pevnosti Fort Oswego, kterou John Bradstreet dokázal ubránit, ale která o něco později byla dobytá Francouzi vedené markýzem de Montcalmem. Důležitou částí je také britská ztráta Fort William Henry a události s tím spojené.

Čtvrtá kapitola je pro práci stěžejní. Obsahuje přelomový rok 1758, kdy se situace v Americe obrátila a Britové začali vítězit. Věnuji se novému velení v Americe, které jmenoval Pitt. Osudovým mužem se pak stává baron Jeffery Amherst. V této kapitole se především zaměřuji na britská vítězství, jakým bylo například zničení francouzské nadvlády v údolí Ohia a částečně také přibližují eastonskou smlouvu. Zabývala jsem se zde také pádem francouzského Québecu a Montréalu. Dvou

nejdůležitějších pevností, které Británie dokázala dobýt a zajistit si tak konečné vítězství v Severní Americe. Také je zde vylíčen nedůležitější střet sedmileté války v Americe, a to bitva na Abrahamových pláních a pád dalších pevností, které do té doby měla v rukou Francie. Uvádím příčiny pádu Québecu a jeho obhájení. V poslední části se zabývám dobytím Montréalu a uvádím důvody vítězství.

Závěrečná, pátá kapitola je zaměřena na poslední roky války až do uzavření míru v roce 1763. Popsala jsem zde účast Španělska, jeho smlouvy s Francií a první pokus o ukončení válečného konfliktu. Menší pozornost jsem také věnovala střetu Británie se Španělskem v Havaně roku 1762. Konec kapitoly je zaměřen na uzavření míru a příčiny vítězství Británie.

Jedna z nejdůležitějších knih, ze kterých jsem čerpala, je *Válka Mohykanů. Sedmiletá válka v Americe* od Josefa Opatrného. Kniha obsahuje ucelený přehled celého válečného konfliktu v Americe. Další nepostradatelnou knihou mé práce byla anglicky psaná publikace *The First Global War : Britain, France and the Fate of North America* od Williama R. Nester. Autor se věnuje opět průběhu války a kapitoly jsou členěny podle let. Popisuje zde hlavně situaci v Americe, ale i informace z dění v Evropě. Pro mou práci byla tato kniha velkým přínosem. Dalším důležitým zdrojem byla také kniha Freda Andersona *Crucible of War : The Seven Years' War and the Fate of Empire in British North America*. Kniha podává vyčerpávající přehled událostí týkajících se sedmileté války a úlohy Británie v Novém světě. Je také doplněna množstvím obrazových příloh.

Dále jsem použila opět knihu od Josefa Opatrného *Amerika v proměnách staletí*. Kniha je psána formou slovníku a pod každým heslem jsou uvedeny zdroje, ze kterých bylo čerpáno. Od Winstona Churchilla jsem použila *Dějiny anglicky mluvících národů*. Publikace se orientuje na dějiny z hlediska Británie a je rozdělena na několik dílů, ze kterých jsem využila třetí díl, který se v krátkosti zabývá konfliktem v Americe. Následující knihu *Jeho Excelence George Washington* od Josepha Johna Ellise jsem využila převážně v první kapitole své práce. Celá publikace podrobně popisuje život George Washingtona. Z této knihy jsem tak čerpala informace, které se týkaly jeho účasti na začátku sedmileté války. V první kapitole jsem také využila od Svatavy Rakové knihu *Podivná revoluce : dlouhá cesta Američanů k nezávislosti (1763–1783)*, jež se zaměřuje převážně na válku za nezávislost, ale první kapitola popisuje ve zkratce události sedmileté války. Ke kapitole věnované pádu Fort William Henry jsem využila anglicky psanou knihu *Betrayals : Fort William Henry and the Massacre* od Iana

Kennetha Steela, která podává podrobný popis této události. Ke konci své práce jsem také čerpala z knihy českého historika Františka Stellnera *Sedmiletá válka v Evropě*, která se velmi podrobně zabývá válkou v Evropě.

Jako doplňující literaturu jsem použila souhrnné dějiny vydané nakladatelstvím Lidové noviny, a to *Dějiny Francie, Dějiny Británie, a Dějiny Spojených států amerických*. V neposlední řadě jsem začlenila do své práce knihu Jiřího Černíka *S tomahawkem proti mušketám : přehled bojů s indiány na území dnešních USA v letech 1622–1890, I. díl*. A další knihy, které sloužily jako doplňující literatura.

V práci jsem také využila dva internetové zdroje, a to www.britishbattles.com, která obsahuje nejdůležitější bitvy, ve kterých se angažovala Británie. Stránky také obsahují obrazový materiál. Druhým internetovým zdrojem, použitým v mé práci je www.biographi.ca.

2 Začátek války v Severní Americe

Situace v Americe nebyla jednoduchá. Asi největším problémem bylo zabírání a osidlování půdy novými kolonisty, což vedlo ke sporům mezi Francií a Británií. Další problém byl s údolím Ohia.¹ Už v 17. století byla Louisiana spojená s Kanadou tímto údolím a v celém tomto pásmu se nacházely francouzské pevnosti. Ty bránily britskému pronikání do vnitrozemí.² Spory, které začaly na novém kontinentě, pak později vyvrcholily v Evropě. Britové a Francouzi ve válce vyměnili své tradiční spojence. Francie si na svoji stranu naklonila Rakousko, kterému slíbila pomoc se Slezskem a Británie měla za svého spojence Prusko.³

Důvod pro válku byl spíše geopolitický, protože Francie, která expandovala na jih, měla nepřítel v Nové Anglii a západ byl otevřený. Mezi lety 1615 a 1669 na svých výpravách objevila Velká jezera a prozkoumala řeku Mississippi až do Mexického zálivu. Indiánské kmeny, které žily okolo řeky, nekladly Francouzům odpor, jelikož věděly o kladném vztahu k jejich rase. Proto jim také pomáhaly s informacemi a poskytly ze svých řad průvodce. Britští kolonisté tak nemohli expandovat na západ a cítili se v obklíčení.⁴

Jakmile byla podepsána mírová smlouva v Cáchách, která ukončila válku o rakouské dědictví, byl konflikt téměř nevyhnutelný. Smlouva z roku 1748 vrátila do rukou Francie pevnost Louisbourg a hlavním cílem v Novém světě se stalo údolí Ohia. „*A právě sem, do prostoru historicky nárokováného a obchodně využívaného oběma soupeřícími velmocemi, se zaměřily další kolonizační ambice.*“⁵ Jednalo se o půdu, která byla hlouběji ve vnitrozemí. Roku 1752 Francouzi spolu s Indiány dobyli Pickawillany, což byla stanice, která patřila Britům. Ti začali jednat o spojení s Indiány.⁶ Williamsburský guvernér Robert Dinwiddie vyslal George Washingtona do údolí Ohia v roce 1753, který měl zjistit situaci a varovat Francouze, že zájem o toto území mají Britové.⁷

---

¹ OPATRŇY, Josef, *Amerika v proměnách staletí*, Praha 1998, s. 638.

² DUBY, Georges, *Dějiny Francie : od počátků po současnost*, Praha 2003, s. 393.

³ HEIDEKING, Jürgen, MAUCH, Christof, *Dějiny USA*, Praha 2012, s. 36.

⁴ ČERNÍK, Jiří, *S tomahawkem proti mušketám : přehled bojů s indiány na území dnešních USA v letech 1622–1890*, Praha 2010, s. 19–20.

⁵ RAKOVÁ, Svatava, *Podivná revoluce : dlouhá cesta Američanů k nezávislosti (1763–1783)*, Praha 2005, s. 21.

⁶ Tamtéž, s. 20–21.

⁷ HERRE, Franz, *George Washington. Prezident u kolébky velmoci*, Praha 2001, s. 21.

2. 1 Pád pevnosti Necessity

George Washington stál v čele výprav do údolí Ohia, čímž získal množství vojenských zkušeností. Roku 1754 byl jmenován plukovníkem a na jaře vedl oddíl 160 mužů k soutoku řek Allegheny a Monongahely.⁸ Na západ se vydal 2. dubna 1754.⁹ Washington během pochodu zjistil, že nedokončená pevnost byla obsazena francouzskými oddíly. Francouzi pevnost pojmenovali Duquesne a jejich cílem bylo rozšířit své vztahy s okolo sídlícími indiánskými kmeny. Zprávu o Francouzích a jejich počínání přinesl indiánský spojenec Británie Tanacharison.

Washington se rozhodl založit vlastní pevnost, přestože francouzské oddíly byly v početní převaze. Snažil se na svoji stranu získat indiánské spojence, kteří by pomohli, a čekal na posily, jež měly o něco později dorazit. Tanacharison přislíbil pomoc a přivedl vojáky do pevnosti Great Meadows. Washington 23. května 1754 obklíčil se svými spojenci francouzské ležení. Tomuto místu se od této doby začalo říkat Jumonville Glen. Okamžitě vyvolalo spor o to, kdo první vypálil a zahájil válku, která je označována jako francouzská a indiánská. Francouzský velitel Joseph Coulon de Villiers, sieur de Jumonville tvrdil, že přijel jako mírový posel z pověření krále Ludvíka XV., avšak Tanachariso zraněného kapitána okamžitě zabil.

Mezitím Washington vybudoval pevnost Necessity, která v překladu znamená nutnost. Místogovernér Dinwiddie souhlasil s obranou pevnosti a vyslal 200 příslušníků milice na posílení posádky. Washington si byl vědom, že jeho největší oporou jsou místní indiánské kmeny. Proto nechal Tanacharison na 18. června 1754 svolat radu Indiánů, kteří debatovali s Washingtonem o plánech Britů v Ohio. Ten se je snažil naklonit na svoji stranu, ale neúspěšně.

Do Necessity dorazila posila mužů v čele s kapitánem Jamesem McKayem. Oba muži McKay i Washington se od počátku dostávali do sporů o to, kdo je vyšší hodnosti a má tak právo velet. Na začátku července zjistili, že se je chystá napadnout oddíl jedenácti set Francouzů se svými indiánskými spojenci. Celé těleso vedl Louise Coulona de Villiers.¹⁰ Nepřítele spatřili 3. července 1754. Obránci Necessity byli sešikováni před palisádami a očekávali, že nepřítel zaútočí v sevřených řadách. Ten ale zvolil jinou taktiku, během které postupoval kryt za stromy, pálil na zaskočené Brity

---

⁸ ELLIS, Joseph John, *Jeho Excellence George Washington*, Praha 2006, s. 27.

⁹ HERRE, s. 24.

¹⁰ ELLIS, s. 27–30.

a ti se tak museli stáhnout zpět do pevnosti.¹¹ Devět hodin trval střet, během něhož přšelo, a voda tak ztěžovala boj. Navíc díky dešti střelný prach zvlhl a třetina mužů byla buď zraněná, nebo mrtvá. Výpovědi svědků této události jsou odlišné od Washingtonovy. Ten tvrdil, že nepřítel utrpěl těžké ztráty a při uzavření příměří musel slíbit, že na rok opustí údolí Ohia a on i jeho muži mohou odejít se zbraněmi. „*Podle Washingtonovy verze nebyla bitva u pevnosti Necessity ani tak porážkou jako patem, kdy se Virgiňané a Angličané chovali jako chladnokrevní gentlemani navzdory francouzské přesile, která na ně útočila.*“¹² Ve skutečnosti byla situace v pevnosti bezvýchodná, protože jakmile se obránci doslechli o posilách Indiánů, začali panikařit. Washington podepsal kapitulaci, v níž přiznal vraždu Josepha Coulona de Villiers, a tím potvrdil, že jsou Britové odpovědní za počátek válečného konfliktu.

Později Washington tvrdil, že nevěděl přesně, co podepisuje vinou promáčeného papíru a špatného překladu. Následující den 4. července 1754 opustil se zbytkem svých mužů pevnost Necessity.¹³ Virginský pluk byl rozpuštěn a Washington ztratil své postavení. Z plukovníka byl degradován na kapitána. Prohru nesl velmi těžce, a proto opustil vojenskou službu.¹⁴

2. 2 Edward Braddock v Severní Americe

Špatná situace v provinčním vojsku se projevovala již od července 1754. Místogovernér Dinwiddie spoléhal na virginský sněm, který se konal v srpnu. Ostatní kolonie, které se nacházely v blízkosti Ohia, příliš nezajímala situace ve francouzských pevnostech. Podporu získal Dinwiddie v Massachussets, kde byly uvolněny fondy určené pro provinční jednotky. John Winslow dostal pověření vybudovat dvě pevnosti na Kennebecku na ochranu hranic. Situace se pomalu vyhrocovala a politikové si začali uvědomovat hrozbu Francie. Parlament vyslal dva pluky do Virginie, jejichž velitelem jmenoval generála Braddocka.

Generál Edward Braddock se narodil roku 1695 a po dosažení věku patnácti let započal svoji vojenskou kariéru a postupoval stále výš.¹⁵ Byl pověřen zmocněním pevnosti Duquesne a poražením Francouzů. Tento zkušený velitel, ale znal pouze

---

¹¹ HERRE, s. 26.

¹² ELLIS, s. 31.

¹³ Tamtéž, s. 30–31.

¹⁴ HERRE, s. 27.

¹⁵ OPATRŇY, Josef, *Válka Mohykánů. Sedmiletá válka v Americe*, Praha 2000, s. 120–122.

strategii, která byla uplatňována v Evropě, a o bojích v Americe neměl tušení. Díky neznalosti vytvořil plán, který byl v podstatě nerealizovatelný.¹⁶

Přípravy na přepravu pluků z Británie přes Atlantik probíhaly do ledna 1755, kdy vypluly lodě z corksého přístavu. Nikdo netušil, že v tuto chvíli probíhaly i ve Francii přípravy na posílení jednotek v zámoří. Do Kanady byl vyslán nový francouzský guvernér, který měl nahradit stávajícího. Byl jím markýz Pierre François de Rigaud de Vaudreuil de Cavagnial. Británie a Francie vydaly rozkazy, aby byly napadeny pevnosti protivníka, a posel Ludvíka XV. předal návrh, aby obě země vydaly příkaz k zadržení útočných akcí. Admirál de La Motte se obával o bezpečnost svých lodí na cestě do Ameriky.

Mezitím probíhala stavba pevnosti na Will's Creeku, která byla dokončena na přelomu let 1754 až 1755 a chránila tak Virgínii. Stála na břehu Potomacu vedle Ohijské společnosti. Braddock naplánoval operaci, jejíž přípravu svěřil siru Johnu Sinclairovi, který se měl dostat k Ohiu přes Virginii. Generál Braddock dorazil 20. února 1755 do Hamptonu, nacházejícího se v ústí Potomacu, a jeho příjezd byl považován jako zvrát v problému západní hranice. Jedním z nadšenců byl i místogovernér Dinwiddie.¹⁷ Do Alexandrie byl povolán i George Washington. Ten se po zkušenostech, které získal, sám sebe ptal, jak takové vojsko bude válčit v divočině. Proto nabídl Braddockovi pomoc.¹⁸

Braddock svolal guvernéry šesti kolonií, aby jim oznámil své plány a očekával jejich pomoc. Sešli se 14. dubna v Alexandrii. Na setkání nechyběl Washington, místogovernér Virgínie Dinwiddie a další. William Shirley, tajemník Braddocka, se v této době vojensky připravoval na útok proti Francouzům na Korunním mysu, který byl pro obě strany důležitým strategickým bodem. Posílení Kennebecu mělo zabránit nájezdu Indiánů, Francouzů a také výhodnější podmínky Británie pro vpád do Kanady. Podle plánu měl být nepřítel zasažen na čtyřech různých místech. Braddockovým úkolem bylo vést dva pluky na pevnost Duquesne, velitelé Pepperrell a Shirley vedli dva provinční pluky na základnu v ústí Niagary, další jednotky měly obsadit Korunní mys a čtvrtým místem v plánu byla pevnost Beauséjour.

Vojsku, které táhlo na Korunní mys, měl velet brigádní důstojník William Johnson, jehož dlouhodobé obchodní styky s Irokézy a znalost indiánských kmenů byla

---

¹⁶ ELLIS, s. 33.

¹⁷ OPATRŇÝ, *Válka Mohykánů*, s. 122–124.

¹⁸ HERRE, s. 28.

výhodou. Johnson tak získal mezi Indiány vliv a stal se prostředníkem. Dalším bodem bylo vyslání diplomatické mise vedené Johnsonem k Irokézům. Ten měl Indiány uklidnit a pokud možno přivést na stranu Británie. Velitelem další operace byl pověřen plukovník Robert Mockton. Braddock jako důvod pro napadení těchto míst uvedl, že britské území je okupováno nezákonně. Požadoval od provinčních sněmů finanční podporu, ale zde se setkal s problémem. Provinční sněmy žádné peníze nechtěly vydat, a pokud by je vydaly, tak jen s tím, že budou zasahovat do investování peněz. Některým se to zdálo jako nemyslitelné, ale Braddocka nakonec podpořili.

Objevily se obavy, aby Indiáni nenarušili průběh plánu.¹⁹ Braddock udělal chybu, když se setkal s indiánskými náčelníky a oznámil, že nároky, které mají v údolí Ohia, nejsou platné a není potřeba jejich pomoci. Kvůli arogantnímu vystupování a neuznání nároků na území se většina indiánských kmenů přidala na stranu Francie.²⁰

Johnson se po ukončení sněmu stal velitelem, který měl na starosti dobytí Korunního mysu. K Mocktonovi, který byl v této době v Halifaxu, přinesl posel zprávu o konečném rozhodnutí sněmu. Braddock se věnoval shromažďování zásob a vyjednávání s obchodníky. Problémem byl nedostatek tažných zvířat a vozů, které by překonaly obtížný terén. V Pensylvánii se těmito záležitostmi zabýval Benjamin Franklin.²¹ Celý květen shromažďoval Braddock síly k pochodu, takže celá kolona vyrazila až 10. června 1755.²²

Konvoj, který vyrazil na cestu k pevnosti, čítal přes dva tisíce mužů, koně, děla, majitele vozů, markytánky a další. Terén, po kterém se ubírala celá kolona, byl velmi obtížný.²³ Braddockova výprava si proto musela na své cestě k pevnosti prosekávat cestu dvanáct stop širokou.²⁴ Zkušenosti generála, které získal během života v Evropě, se v Americe nedaly použít. „*Věděl docela dobře, jak vést klasické tažení v Evropě, ovšem v Ohio nic z toho neplatilo a jeho znalosti byly buď bezpředmětné, nebo mylné.*“²⁵ Po osmi dnech pochodu se vojsko přiblížilo asi na padesát kilometrů ke Cumberlandu, kde Braddock svolal důstojníky a oznámil, že vojsko rozdělí na dvě části. První, kterou vedl on sám, měla minimum vybavení, a díky tomu postupovala rychleji a druhá polovina se zbytkem nákladu je následovala v čele s Dunbarem. Generál postupoval se svým

---

¹⁹ OPATRŇY, *Válka Mohykánů*, s. 126–128.

²⁰ ELLIS, s. 33–34.

²¹ OPATRŇY, *Válka Mohykánů*, s. 129.

²² BRUMWELL, Stephen, *Redcoast : the British Soldiers and War in the Americas 1755–1763*, Cambridge 2002, s. 15.

²³ ELLIS, s. 35.

²⁴ ČERNÍK, s. 22.

²⁵ ELLIS, s. 35.

oddílem, který byl odlehčen mnohem rychleji, aniž by věděl, jestli již dorazily posily nebo jak vlastně vypadá francouzská pevnost.²⁶

Velitelem francouzské pevnosti byl pověřen Claude-Pierre Pecaudy de Contrecoeur, jenž na válečné poradě rozhodl vytvořit oddíl, který přepadne postupující nepřátelská armáda. Velení nad přepadovým vojskem převzal kapitán Jean-Daniel Dumas a povolal k výpravě i Indiány.²⁷ Indiánští zvědové přepadali často Braddockův oddíl směřující k pevnosti. Mezitím Washington onemocněl úplavicí a byl nucen zůstat s druhým, pomalejším oddílem.²⁸ Ale i přes zdravotní potíže se mu nakonec podařilo dostat na místo, kde utrpěla Británie drtivou porážku.²⁹

2. 2. 1 Bitva u Monongahely

Contrecoeur, velitel francouzské pevnosti u Monogahely, vyslal své zvědy, kteří se vrátili s přesnými informacemi o postupu nepřítele. Svolal proto poradou, na níž vymysleli plán, který jim přinesl největší vítězství v sedmileté válce. Na jeho základě vedl kapitán Beaujeu výpravu, která měla podle plánu přepadnout Brity, až budou překračovat Monongahelu. Pro tuto akci přemlouvali Indiány, kteří nakonec 9. července 1755 souhlasili s pomocí.

Braddock se obával nastražené pasti, která na něj mohla číhat, až bude překračovat řeku. Proto vyslal oddíl několika mužů v čele s podplukovníkem Thomasem Gagem, který velel čtyřiačtyřicátému pluku, aby našel průchod přes řeku a zabezpečil průchod celé skupiny. Gage nenašel žádnou hrozbu a překročil Monongahelu. Následovala celá skupina vojáků, kterou nechal Braddock pochodovat v útvaru, protože předpokládal, že je sledován zvědy a chtěl tak poukázat na nebezpečí, které jeho vojsko představuje. Dále se pokračovalo po úzké stezce, která byla ideálním místem pro přepadení. Opět Braddock vyslal několik vojáků napřed. Jeden z důstojníků patřících do předního voje zahlédl v lese muže, který vydal pokyn k napadení vojska. Gage opětoval střelbu, ale bylo velmi obtížné zasáhnout nepřítele, protože ti byli skryti za stromy. Přesto měl Gage úspěchy. Na francouzské straně byl postřelen Beaujeu, který byl okamžitě nahrazen Dumasem. Pro Brity se stal největší chybou rozestup od hlavního tělesa a generál Braddock, který se nedokázal zbavit evropského způsobu

---

²⁶ OPATRŇÝ, *Válka Mohykánů*, s. 132.

²⁷ ČERNÍK, s. 22.

²⁸ ELLIS, s. 35

²⁹ HERRE, s. 28.

válčení.³⁰ George Washington velící provinčním vojákům nakázal, aby po vzoru Indiánů pálili zpoza stromů, ale Braddock považoval tento způsob boje za zbabělý a snažil se muže formovat do útvaru.³¹ „*Sám Braddock, stejně odvážný jako tvrdohlavý, vjel doprostřed vřavy a byl okamžitě několikrát zasažen do ramen a hrudi.*“³²

Po třech hodinách zmatených bojů a paniky, začali Britové ustupovat a nesli s sebou i smrtelně raněného Braddocka.³³ Washington, který neutrpěl žádné zranění, se snažil zbytek oddílu sešikovat. Jednalo se však o prohru s velkými ztrátami.³⁴ „*Z celkového počtu třinácti set měli Britové a Američané přes devět set mrtvých, zatímco Francouzi a indiáni udávali třiadvacet zabitých a šestnáct raněných.*“³⁵

Později Washington uvedl jako jeden z důvodů prohry, že mu Braddock nedovolil, aby svůj virginský pluk vedl stejnou taktikou, jakou používal nepřítel.³⁶ Indiáni prohledali padlé a odnesli si užitečné věci, mezi kterými našli například dokumenty generála Braddocka. Dne 9. července 1755 Francie zvítězila nad Brity. Na poražené straně se mezitím radost z přežití proměnila v hanbu.

Washington byl vyslán k Dunbarovi, ale mezitím se Gage na popud vojáků vracel zpět k Fort Cumberlandu. Washington, který dorazil do tábora k Dunbarovi, neuspěl. Dunbar se rozhodl, že bude lepší vydat se zpět, vydal proto příkaz zničit vybavení a potraviny.³⁷ Braddock podlehl svému zranění 13. července 1755 a byl pohřben na cestě, kterou pak vojáci udusali, aby nikdo jeho hrob nenalezl.³⁸

2. 3 Obsazení dalších pevností

Celá kolona se vrátila do Fort Cumberlandu 18. července 1755. Dozvěděli se o porážce a obávali se o bezpečnost osad na hranicích, a proto vyslali k Dinwiddiemu zprávu, aby organizoval miliční oddíly. Dunbar byl vyzván Dinwiddiem, aby se vrátil s vojáky zpět do údolí Ohia a nahradil Braddocka. Ten neuposlechl a pokračoval v ústupu do

---

³⁰ OPATRŇY, *Válka Mohykánů*, s. 133–136.

³¹ ČERNÍK, s. 24.

³² ELLIS, s. 36.

³³ BRUMWELL, s. 16.

³⁴ ELLIS, s. 36.

³⁵ Tamtéž, s. 37.

³⁶ HERRE, s. 29.

³⁷ OPATRŇY, *Válka Mohykánů*, s. 139–141.

³⁸ ČERNÍK, s. 24.

Filadelfie.³⁹ Robert Monckton, který vedl útok na Francouze na hranicích Nového Skotska, také uspěl.

Shirley v této době chystal útok na pevnost Beauséjour, která oddělovala Nové Skotsko s Kanadou. Pevnost bránil Duchambon de Vergor. Tato pevnost znamenala hrozbu pro Británii, protože Francie držením této pevnosti blokovala průnik do Kanady. Britové měli v pevnosti Thomase Pichona, který udržoval tajné kontakty s pevností Fort Lawrence. Díky těmto informacím měl Shirley podporu velitele této pevnosti. John Winsow byl pověřen shromáždit dvoutisícovou armádu a vrchním velitelem se stal Monckton, a ten jakmile se dostal blíž k pevnosti, nechal vystavět tábor. Do Beaiséjour dorazil posel se zprávou, že nikdo nepřijde na pomoc. Britům se podařilo zasáhnout srub, ve kterém se nacházeli důstojníci, a několik jich padlo. Nato vyvěsili bílou vlajku a následně byly vyjednány podmínky kapitulace.

Moncktonovi se podařilo získat pevnost Gasperau, která se vzdala. Další pevnost u ústní řeky svatého Jana se odmítala vzdát, nakonec byla vypálena. Poté obsadil pevnost Fort Cumberland. Na podzim 1755 proběhly na lodích odjezdy francouzských obyvatel. Někteří uprchli do Kanady, nebo se skrývali v lesích. Pokus pod vedením Shirleye o kontrolu nad Korunním mysem dopadl neúspěšně.⁴⁰

Shirleye přednesl plán na zničení pevností Duquesne, Frontenac, Niagara a další, které byly pevnosti v rukou Francouzů. V plánu byla zahrnuta i pevnost Québec. Svůj návrh přednesl radě, která zasedala 12. až 13. prosince 1755, jejíž členové plán schválili. Na počátku roku 1756 nebyl dostatek mužů, potravin ani peněz na realizaci schváleného plánu. Virigínie a Pensylvánie měly problém bránit své hranice, proto se odmítly účastnit tažení na pevnost Duquesne.⁴¹ Velitelem této výpravy byl jmenován William Johnson. Na jeho popud byli svoláni irokézští náčelníci, sympatizující s Brity, aby ve válce pomohli. Johnson si byl vědom váhavé podpory Indiánů, a tak se je snažil získat na svoji stranu.

Guvernér Kanady de Vaudreuil plánoval útok na britskou pevnost Oswego, ale díky informacím, které získal z Braddockových dokumentů, vydal nové rozkazy na zničení plánu Johnsona obsadit, Korunní mys.⁴² Shirley věděl o ztracených dokumentech, které obsahovaly Braddockovy plány, jež byly ztraceny v bitvě

---

³⁹ Dinwiddie po nátlaku na provinční sněm získal čtyřicet tisíc liber na ochranu osad, které ležely na pohraničí a příslib dalších sto tisíc na výpravu do údolí Ohia.

⁴⁰ Tamtéž, s. 142–147.

⁴¹ NESTER, William R., *The First Global War : Britain, France and the Fate of North America, 1756–1775*, Westport 2000, s. 3.

⁴² OPATRŇÝ, *Válka Mohykánů*, s. 148–149.

u Monogahely. Předpokládal, že jakmile se dostanou do rukou Francouzům, nařídí Dieskau posílení pevnosti. Shirley také upozornil Johnsona, aby v případě napadení bránil Albany a byl připraven bránit se proti francouzské přesile.⁴³

---

⁴³ANDERSON, Fred, *Crucible of War : the Seven Years' War and the Fate of Empire in British North America, 1754–1766*, New York 2000, s. 114.

3 Pevnosti v okolí Korunního mysu

Velitel baron Jean-Armand de Dieskau, byl pověřen se svými oddíly převzít kontrolu nad kanadskými hranicemi. Jednalo se o období, kdy mohl zaútočit proti Britům. Johnson se svým vojskem postupoval o něco pomaleji než Dieskau.⁴⁴ Kvůli obavám z časových ztrát, vyslal dva Mohavky jako zvědy, kteří se vrátili se zprávou o osmitisícovém francouzském vojsku u Korunního mysu. Johnson měl mnohem méně vojáků, a proto v Albany požádal provinční sněmy o další vojáky. Zahájil přesun jednotek k jižnímu cípu Jiřího jezera.

Byla postavena pevnost Fort Lyman, kterou později přejmenovali na Fort Edward. Měl být vybudován soubor pevností sahajícího až ke Korunnímu mysu. Jedinou cestou pro Johnsona, jak se dostat ke Korunnímu mysu, byla stezka podél Wood Creeku. Dieskau se rozhodl, že pojede nepříteli vstříc a zatarasí mu přístupové cesty. Dieskauovi se podařilo zajmout jednoho z Johnsonových mužů, který vypověděl o stavbě pevnosti a tvrdil, že část vojska se vrátila do Albany. Přesto Dieskau rozdělil své vojsko na dvě části a s jednou zamířil do blízkosti pevnosti, kde zajal několik lidí, zjistil skutečný stav věcí a změnil svůj plán. Rozhodl se pro útok na otevřený tábor.

Ráno vyslal Kanadany a Indiány na úbočí hor, kde měli výhodnou pozici. Johnson věděl o pozicích Francouzů, proto svolal poradu a vymyslel plán. Domnívali se, že část Indiánů pronikla k pevnosti a je třeba je zadržet, a proto rozdělil vojsko na dvě části. Kanadané a Indiáni schovaní za stromy započali palbu a novoanglická obrana byla v několika minutách v troskách. Nejednalo se o tak krvavou porážku, jako zažil Braddock v bitvě u Monongahely, protože vojáci se více přizpůsobili podmínkám boje. Dieskau si uvědomil, že tak lehce svého vítězství nedosáhne. Zastavil boje, aby seskupil síly a mezitím se novoanglické vojsko stáhlo k ležení, kde byly narychlo postaveny barikády. Dieskau se odmítal smířit s porážkou, ale byl několikrát postřelen a jeho vojáci se začali stahovat. Zraněný Dieskau byl odvezen do Albany a později až do New Yorku.

Vítězem bitvy byl Johnson, ale nedokázal toto vítězství využít. Zůstal v ležení a pokračoval ve stavbě pevnosti, čímž nechal volný prostor Francouzům, kteří v té době vybudovali pevnost Carillon. Johnsonovi se tak nepodařilo dobýt Korunní mys. Vojsko bylo staženo a dalo se na pochod zpět 27. listopadu 1755. Zbyla jen posádka, která se

---

⁴⁴ Tamtéž, s. 111.

podílela na stavbě. Johnson vybudoval dvě pevnosti - Fort Edward a Fort William Henry.

Braddock zamýšlel obsadit i pevnost na Niagare, která zůstala v rukou Francouzů. Tohoto tažení se účastnil Shirley, jenž od června 1755 shromažďoval vojsko v Albany. Měl k dispozici padesátý a jednapadesátý královský pluk a provinční vojsko. Armáda se vypravila na pochod v červenci ve dvou skupinách směrem k Oswegu.

Část vojska plula po řece směrem k Velkým kanadským jezerům, což bylo území Indiánů. Shirley byl včas varován, že Francouzi mohou přijít na plán, který připravil Braddock, a na jeho základě tak posílit pevnost na Niagare. Učinil návrh, že by měla být napadena jiná pevnost a to Frontenac, která se nacházela na opačném břehu jezera Ontario. Zde byla problémem početná posádka a navíc by Shirleyho vojsko muselo přeplout celou vodní plochu. Shirley proto svolal radu a navrhoval, aby polovina vojska zaútočila na niagarskou pevnost a druhá část posílila Oswego, kde se obával napadení Francií. Nakonec se Shirley vrátil zpět do Albany a poté do Bostonu. Novým vrchním velitelem vojsk po Braddockově smrti se stal právě William Shirley.⁴⁵

3. 1 William Pitt u moci a britské pokusy o dobytí Carillonu

William Pitt se narodil v roce 1708 a již v roce 1735 vstoupil do sněmovny. Všechny překvapil svojí výřečností a autoritou. Jeho cílem bylo vytvořit britskou říši v Americe.⁴⁶ V listopadu roku 1756 se pak stal ministrem války.⁴⁷ Pitt se do funkce propracoval svými schopnostmi, a také prosazováním politiky nového typu.⁴⁸ O svých rozhodnutích s nikým nediskutoval, nepřijímal rady od jiných a nechal nahradit neschopné generály a admirály. Místo nich zvolil nové schopnější muže, jako byli Wolf, Amherst, Rodney a další, kteří se zasloužili o vítězství jak na americkém tak na evropském kontinentu.

Pitt byl králem propuštěn z funkce na jaře roku 1757.⁴⁹ Britský král Jiří II. neměl Pitta rád, ale na naléhání demonstrijících příznivců ho jmenoval státním tajemníkem a jako premiéra jmenoval vévodu Newcastla.⁵⁰ Velká Británie v této době vedla válku

---

⁴⁵ OPATRŇY, *Válka Mohykánů*, s. 150–159.

⁴⁶ MAUROIS, André, *Dějiny Anglie*, Praha 1995, s. 330–331.

⁴⁷ CHURCHILL, Winston S., *Dějiny anglicky mluvících národů. Díl třetí. Věk revoluce*, Praha 1999, s. 119.

⁴⁸ MORGAN, Kenneth O., a kol., *Dějiny Británie*, Praha 2011, s. 355.

⁴⁹ CHURCHILL, s. 119.

⁵⁰ STELLNER, František, *Sedmiletá válka v Evropě*, Praha 2007, s. 137.

v různých částech světa. Pitt věděl, že musí zvítězit a porazit Francii nejen v Evropě, ale i v Americe a na východě. „*Francouzi měli v této chvíli převahu jak v Severní Americe, tak v Evropě a byli nebezpečnými protivníky i na moři.*“⁵¹ Bylo jasné, že válka rozhodne přerozdělení pevností a změnu hranic.

Pittovi se podařilo postavit Británii zpět do čela.⁵² Jeho cílem bylo „*pokořit bourbonskou dynastii, proslavit vlajku Spojeného království na všech mořích, dobývat, velet a nikdy se neohlížet na cenu, ať už ji zaplatí krví či zlatem...*“⁵³. Po zkušenostech se snažil Pitt více komunikovat s parlamentem a vztahy s Jiřím II. se zlepšily. Také proto, že mu panovník nechal volnou ruku v rozhodování.⁵⁴

Na jaře roku 1756 byly obnoveny útoky ze strany Indiánů a Británie vyhlásila válku Francii 18. května 1756. Konflikt tak nabyl mnohem většího významu. Zpočátku se Británie a Francie spíše zaměřovali na starý kontinent. Francouzský král vybral náhradu za Dieskaua. Jeho nástupcem byl zvolen Louis Joseph, markýz de Montcalm-Goyon de Saint Véran. Jednalo se o zkušeného vojáka, který v minulosti válčil v Čechách a v Itálii.⁵⁵

Kapitán Dumas, který velel pevnosti Duquesne, byl zastáncem ofenzivní politiky. Nechával Indiány podnikat občasná nájezdy na pohraniční osady. Dumas si na svoji stranu přiklonil Irokézy, Šónije a Delewary. Pevnostní inženýr Michel-Chartier Lotbinière vybuďoval pevnost Carillon, která stála nad řekou spojující Champlainovo s Jiřího jezerem. Za nejdůležitější byly považovány pevnosti Frontenac a Niagara. Kapitán Léry dobyl pevnůstky Fort Williams a Fort Bull.

George Washington navrhl vybudovat sérii menších pevností podél západní hranice. Potýkal se s finančními problémy a špatnou morálkou mužstva. Byl podán návrh na uvolnění prostředků na stavbu pevností podél západní hranice, ale záhy byl odmítnut, protože by takový krok mohl rozpoutat válku.⁵⁶

Markýz de Montcalm roku 1756 vyplul se šesti válečnými loděmi přes Atlantik do St. Lawrence. Byl jedním z nejlepších francouzských generálů s množstvím zkušeností z jeho vojenské minulosti.⁵⁷ Aby po Montcalmově příjezdu nedocházelo k rozepřím mezi oběma muži, byly vymezeny jejich pravomoci. Vaudreuil jako

---

⁵¹ CHURCHILL, s. 120.

⁵² Tamtéž, s. 119–120.

⁵³ Tamtéž, s. 120.

⁵⁴ STELLNER, s. 139.

⁵⁵ OPATRNÝ, *Válka Mohykanů*, s. 165.

⁵⁶ Tamtéž, s. 158–164.

⁵⁷ ANDERSON, s. 135.

guvernér Nové Francie velel ozbrojeným silám v koloniích a Montcalm měl na starosti vnitřní pořádek a správu nad vojenskými prapory. Jako podřízený musel poslouchat Vaudreuila.⁵⁸ *Montcalm opustil Montreal 21. července, poté, co neochotně souhlasil s generálním guvernérem Vaudreuil, že jeho prvním úkolem bude zničit Britskou vojenskou a obchodní základnu v oblasti Velkých jezer.*⁵⁹

Dalším problémem se stali indiánští spojenci. Do královských jednotek byli verbováni muži po celé Francii. Francouzská královská armáda měla osm bataliónů s šesti tisíci muži. Milice byly ve francouzském vojsku nejpočetnější. Muži, kteří žili v divočině nebo obchodovali s Indiány, byli velmi dobří střelci, ale chyběla jim disciplína. Francouzi využívali indiánské kmeny především jako zvědy a oceňovali jejich přepady ze zálohy, ale nebyli příliš dobří při otevřených střetnutích.⁶⁰

Montcalm vyslal královské vojsko v roce 1756 na Ontario a Champlainovo jezero, a osobně zamířil k pevnosti Carillon, kam dorazil v červnu.⁶¹ Pevnost sloužila jako ochrana hranic s Kanadou proti Britům, jejíž výstavba probíhala již od roku 1755.⁶²

3.3 Fort Oswego

Cílem Montcalma bylo zničení britské pevnosti Oswego, která byla důležitá svou polohou a navíc tak Britové měli přehled o výpravách směřujících do Ohia. Další hrozbou pro Francouze byla stavba plachetnic, které Shirley nechával budovat, aby tak s jejich pomocí mohl obsadit jezerní oblast.⁶³

V důsledku války mezi Johnsonem a Shirleyem byla oslabena obrana britské pevnosti Oswego, kde docházelo ke snižování zásob, pracovních sil a na následky kurdějí a dalších nemocí zemřelo velké množství mužů. Plukovník Mercer rozhodl, že pokud nedojde ke zlepšení podmínek a příjmu zásob, opustí pevnost 25. března a vydá se do Albany.

Velitel pevnosti Fort William vzkázal Johnsonovi, že jeho zvědové spatřili okolo 300 francouzských a indiánských mužů mířících ke Great Carrying Place. Johnson po

---

⁵⁸ MONTCALM, LOUIS-JOSEPH DE, *Marquis de MONTCALM*. In: Dictionary of Canadian Biography [online], [cit. 2015-02-13]. Dostupné z: http://www.biographi.ca/en/bio/montcalm_louis_joseph_de_3E.html.

⁵⁹ ANDERSON, s. 150.

⁶⁰ Mezi indiánské spojence Francouzů patřili Huroni z Lorette, Abenakiové ze Saint-Francisu nebo Irokézové z La Présentation.

⁶¹ OPATRNÝ, *Válka Mohykánů*, s. 167–169.

⁶² OPATRNÝ, *Amerika*, s. 165.

⁶³ OPATRNÝ, *Válka Mohykánů*, s. 170.

obdržení zprávy shromáždil muže a vydal se k Mohawku. Nakonec se, ale ukázalo, že zpráva byla falešná. Přesto o necelé dva týdny později došlo ke krveprolití.⁶⁴

Pod vedením francouzského kapitána Gasparda Josepha Chaussegrose de Lery se 27. března 1756 vydalo několik set Francouzů, Indiánů a Kanadčanů proti pevnosti Fort Bull. Cesta trvala několik dnů, protože krajina byla zasněžená a začaly docházet zásoby. Přesto muži věřili Lerymu a následovali jej po řece sv. Vavřince. Guvernér Vaudreuil nařídil ještě 11. února, aby Lery shromáždil muže a odeslal je z Montréálu do La Presentation, kde pak z jihu zaútočil. Lery nařídil útok na Fort Bull, kterou po dobytí nechali vypálit. Po pádu britské pevnosti se rozhodl, že potáhne směrem na Fort William, ale posléze zjistil, že nemá dostatek sil, aby mohl pevnost zničit. Odvolal útok a vrátil se zpět do La Presentation. Pevnost Oswego byla v této době nejzranitelnější, ale přesto nedošlo během tohoto období k žádnému přímému ohrožení až do léta.⁶⁵

Dalším velitelem figurujícím ve válce v Severní Americe na straně Británie byl John Bradstreet, který se stal v roce 1756 podplukovníkem. Narodil se v Kanadě a v dospělosti nastoupil vojenskou kariéru. Nechyběla mu odvaha, zručnost, svědomitě plnil rozkazy a díky tomu se dokázal vypracovat na vyšší post. Shirley vyslal Bradstreeta v březnu 1756 se zásobami do pevnosti Oswego. Tam o dva měsíce později bez větších problémů dorazil a na počátku července byl připraven vrátit se zpět do Albany. Ale 3. července byla pevnost Oswego napadena Villiersem. Bradstreetovi se podařilo odrazit další z francouzských náporů. Později dorazily posily a s jejich pomocí se podařilo Britům zatlačit Francouze zpět do jejich tábora, který byl vzdálený od pevnosti přibližně dvanáct mil.

Bradstreet hodlal druhý den ráno zaútočit na nepřítele, ale v důsledku silného deště musel útok odvolat. „*Vítězství bylo důležité spíše pro psychickou podporu, která byla dána Britům po sérii krvavých porážek.*“⁶⁶ Bradstreet se vrátil 12. července 1756 do Albany, kde byl místo vyznamenání odvolán z válečné rady. Shirley, který jej vyslal do Oswega, byl ze své funkce sesazen a na jeho místo byl dosazen generál James Abercrombie.⁶⁷ Ten pak v roce 1758 nahradil ve funkci vrchního velitele v Severní Americe hraběte Loudona.⁶⁸

---

⁶⁴ NESTER, s. 6–7.

⁶⁵ Tamtéž, s. 7–8.

⁶⁶ Tamtéž, s. 9.

⁶⁷ Tamtéž, s. 8–9.

⁶⁸ BRUMWELL, s. 23.

Johnson jednal s irokézskými kmeny a po návštěvě centra irokézského svazu v červnu 1756 mu byly potvrzeny všechny stávající smlouvy. Dohodl se také s Delewary a Mohegany, aby neútočili na pohraniční osady. Na jednání chyběli někteří náčelníci a později se ukázalo, že v tu samou dobu jednali s kanadským guvernérem v Montréalu.

Probíhaly výslechy zajatců, které s sebou přivezl Bradstreet, a ti potvrdili chystaný útok na pevnost Oswego, která byla stále málo zásobena děly. Do Albany se dostavil Webb a Abercrombie. Shirley mezitím odjel do New Yorku, kde očekával příjezd Johna Campbella, 4. hraběte z Loudonu. Jakmile 23. července dorazil, Shirley jej informoval o stávající situaci. Okamžitě byl vydán příkaz zničit pevnost Carillon. Loudon nechal podplukovníka Burtona zkontrolovat Winslowovy jednotky. Burton shledal špatný stav vojáků v pevnosti Fort William Henry a o něco lepší ve Fort Edward, kde velel generál Lyman.

Na francouzské straně Vaudreuil vymyslel plán, na jehož základě Montcalm započal 19. července s přípravami. Když se svými oddíly dorazil k Frontenacu, dozvěděl se o stávající situaci, která panovala v Oswegu. Shromáždil vojsko v síle tři tisíc mužů a vyrazil na pochod v noci ze 4. na 5. srpna 1756. Vojsko bylo rozděleno na dvě části, první dorazila rychleji, než druhá, protože ta s sebou měla navíc děla. Celé vojsko se 10. srpna nacházelo přibližně kilometr od pevnosti, kde bylo prozrazeno.⁶⁹ Montcalm za pomoci kanónů pálil na dřevěné opevnění a nechal přes noc vybudovat vyvýšeninu pro děla. Druhého dne tak mohl Mercer zaznamenat ztrátu pevnosti Fort Ontario a děl. Mercer byl zasažen koulí z děla a jeho místo velitele přešlo na podplukovníka Johna Littlehalese, který zoufalý ze situace vyslal jednoho z mužů, aby vyjednal příměří. Montcalm jejich kapitulaci přijal a celá posádka musela opustit pevnost, která byla následně vypálena a vyrabována.⁷⁰

Dobytím pevnosti Oswego dosáhl Montcalm svého prvního vítězství. Generálmajor Daniel Webb, který byl vyslán, aby posílil pevnost Oswego, nedokázal dorazit včas, a proto nechal obsadit vesnici, která ležela několik mil od Albany. Opevnil se u German Flats a vyčkával na příchod Francouzů. Nechal znovu zrekonstruovat vypálenou Fort Bull a kolem Wood Creeku vykácet stromy. Lord Loudon nesouhlasil s jednáním Webba, ale díky jeho obraně nedošlo k dalšímu postupu Francouzů.

---

⁶⁹ OPATRŇY, *Válka Mohykánů*, s. 175–177.

⁷⁰ ANDERSON, s. 152–153.

Loudon nařídil 20. srpna 1756, aby Winslow začal posilovat pozice ve Fort William Henry, protože se obával, že dojde ke stejné situaci jako u pevnosti Oswego. Winslow tak odvolal všechny akce, které vedly k získání Korunního mysu, a soustředil se na zlepšení opevnění Fort William Henry.⁷¹ „Rok 1756 byl pro Anglii katastrofální jak v Americe, tak i na všech ostatních frontách. Angličané ztratili Oswego, jedinou anglickou pevnost v oblasti Velkých jezer.“⁷²

3. 4 Britská ztráta Fort William Henry

Na břehu Jiřího jezera byly postaveny dvě britské pevnosti, které od sebe dělila bažina dlouhá půl kilometru. Na západní straně stála pevnost Fort William Henry, která byla obdélníkového tvaru s baštami ve všech rozích.⁷³ Francouzi na podzim 1756 věnovali pozornost oběma pevnostem. Již zmíněnou Fort William Henry a Fort Edward. Z těchto pevností byly vysílány malé skupinky, které měly za úkol zjišťovat situaci u francouzských pevností a indiánských vesnic. Nejúspěšnější byl oddíl vedený Rogersem, jemuž se podařilo se svými muži, vypálit část nově vzniklé vesnice a zajmout dovozce proviantu do Carillonu.

Velitelem Fort William Henry byl major William Eyre.⁷⁴ Z obavy z francouzského napadení začal s přípravami na případný útok. Pevnost byla obehnaná příkopem a silnými dřevěnými hradbami vybavenými děly. Situace se zhoršila v říjnu, kdy se po deštích zvedla řeka Hudson a znemožnila tak zásobovacímu konvoji cestu k pevnosti.⁷⁵

Situaci ve Fort William Henry poznamenal odchod Shirleye z funkce a jeho nahrazení Jamesem Abercrombiem. V srpnu dorazily zprávy o pádu pevnosti Oswego a byla nařízeno Loudonem, aby Winslow a jeho muži nereagovali odvetou. Oba protivníci shromáždili tisíc vojáků. Montcalm jich měl k dispozici přes pět tisíc a možnost povolání až dva tisíce z Montréálu. Naopak Loudon disponoval dvanácti tisíci muži. Na přelomu let 1756 a 1757 se nacházel ve Fort William Henry major Eyre se stovkou hraničářů a 44. plukem. Další britské jednotky se nacházely ve Fort Edward a zbytek přezímoval v Albany. Partyzánská válka probíhala mezi oběma znepřátelenými stranami až do přímého útoku.⁷⁶

---

⁷¹ Tamtéž, s. 155–157.

⁷² CHURCHILL, s. 122.

⁷³ NESTER, s. 54.

⁷⁴ OPATRŇÝ, *Válka Mohykánů*, s. 181–182.

⁷⁵ STEELE, Ian Kenneth, *Betrayals : Fort William Henry and the Massacre*, New York 1990, s. 57.

⁷⁶ Tamtéž, s. 68–70.

François-Pierre de Rigaud de Vaudreuil byl bratrem guvernéra a v minulosti obléhal pevnost v Massachusetts. Obléhání probíhalo roku 1746 a o deset let později se angažoval v Oswegu. Dostal k dispozici několik set mužů, kteří byli velmi dobře vybaveni v mrazivém počasí a vyrazili směrem k nepříteli. Ve Fort William Henry časně ráno 19. srpna spatřili oheň ze zapálených lodí, které se podařilo Rigaudovi zažehnout. Později byl do pevnosti vyslán důstojník François Le Mercier s kapitulací, v nichž nabízel podmínky pro odchod z pevnosti a varoval před odmítnutím a jeho následky. Britové návrh kapitulace odmítli. V noci proběhl další útok, kdy byl vypálen muniční sklad, ale pevnost vydržela, protože Britové dokázali včas oheň uhasit. „*Pro Eyra a Brity to byl úspěch, v době, kdy vítězství bylo málo.*“⁷⁷

Pro Francii to znamenalo jistou porážku, a proto Montcalm nařídil Rigaudovi, aby se stáhl zpět. Guvernér Vaudreuil tvrdil, že útok na Fort William Henry byl podniknut z důvodu, že chtěl zabránit Britům v útoku na tuto oblast. Podle plánu guvernéra měl Montcalm napadnout pevnosti Fort William Henry a Fort Edward. Byl si jist, že realizováním tohoto plánu zmaří pokusy Britů na dobytí Quebecu.⁷⁸

Montcalm na začátku léta 1757 shromažďoval oddíly mužů a indiánské spojence v pevnosti Carillon a chystal se na útok proti Fort William Henry. Proto 25. července 1757 svolal náčelníky indiánských kmenů a dožadoval se jejich pomoci při dobývání britských pevností. Na oplátku za jejich pomoc přislíbil vykoupení indiánských zajatců. Většina z nich na nabídku přistoupila.

Velitel pevnosti George Monro se setkal s generálem Danielem Webbem 25. července a diskutovali o obraně a nadcházejícím francouzském útoku. Dne 28. července 1758 spatřil Israel Putnam skryté lodě nedaleko pevnosti, vrátil se zpět a informoval o svém objevu. Monroovi byly zaslány posily, které dorazily do pevnosti 2. srpna.⁷⁹ Webb se dopustil velmi závažné chyby, když nechal vojsko rozdělit na dvě části. Místo, aby soustředil veškerou sílu v jedné pevnosti a mohl tak Montcalma porazit, rozděлил vojsko na dvě poloviny a umístil je jak do Fort William Henry a Fort Edward.

Francouzské vojsko vedené Montcalmem plulo k pevnosti a část vedená Levisem pochodovala po souši. Obě části vojska se setkaly 1. srpna 1757 v zátocce blízko Jiřího jezera. Po cestě oba oddíly nezaznamenaly nepřítel. Až jejich druhé

---

⁷⁷ Tamtéž, s. 77.

⁷⁸ Tamtéž, s. 76–78.

⁷⁹ Ve Fort William Henry, tak byla posádka čítající 2300 mužů.

tábořiště bylo objeveno a následovala přestřelka, kde se podařilo několika Britům uprchnout a informovat o postupu nepřátelských vojsk.

Montcalm a jeho vojáci zaujali 3. srpna pozice kolem pevnosti. Okolo poledne vyslal generál k pevnosti vyjednavče s výzvou, aby podplukovník Monro kapituloval. Ten se odmítl vzdát a ještě v ten samý den v noci se podařilo vyslat jednoho z mužů s depeší, který proklouzl přes nepřátele, s požadavkem Webbovi do Fort Edward, aby poslal do pevnosti posily. Mezitím se Montcalm během několika dní dostal se svými děly blíže k pevnosti a 6. srpna začal Fort William Henry ostřelovat. Webb kvůli informacím, které obdržel od dezertéra, usoudil, že nemá proti francouzské přesile možnost zvrátit průběh boje, proto zůstal ve Fort Edward.⁸⁰

Monro obdržel 7. srpna zprávu od Montcalma, aby se vzdal. Nabídku odmítl, protože pevnost stále odolávala nepříteli, který se každým dnem přibližoval k pevnosti. Jelikož s děly umístěnými v pevnosti se střílelo od 4. srpna, tak většina z nich byla již zničena. Monro se tak potýkal s dalším problémem, a to nedostatkem funkčních děl. Situace se podstatně zhoršila a navíc bylo jisté, že Webb s posilami nedorazí a zdi pevnosti byly značně poškozené.⁸¹ Přestože se posádka s velitelem statečně bránila, kvůli odmítnutí Webbovy pomoci, byl Monro nucen kapitulovat.⁸²

Kapitulace byla podepsána 9. srpna 1757 a podplukovník Monro přistoupil na požadavky, které mu Montcalm stanovil. Podmínky kapitulace byly dojednány bez indiánských spojenců, takže následující události spojené s odchodem Britů z pevnosti byly provázeny masakrem.⁸³ Indiáni také zavraždili zajatce z pevnosti a tragédie, která se odehrála ve Fort William Henry a při přesunu jednotek do Fort Edward se negativně odrazila v mysli obyvatel Nové Anglie, kteří jako hlavního viníka považovali hraběte Loudona. Obvinili jej, že jejich domobrana nečinně čekala v Halifaxu, mezitím co oni byli napadáni Francouzi.⁸⁴

Webb poslal 11. srpna 1757 zprávu o událostech generálu Loudonovi. Francouzi 15. srpna vypálili Fort William Henry a druhý den se vydali na pochod. „*Pád pevnosti znamenal další velké francouzské vítězství v Americe a změnu strategické situace.*“⁸⁵ Jedinou překážkou k Albany byla pevnost Fort Edward. V Londýně se jednalo

---

⁸⁰ NESTER, s. 53–57.

⁸¹ ANDERSON, s. 194–195.

⁸² BRUMWELL, s. 22.

⁸³ Tamtéž, s. 195–196.

⁸⁴ CHURCHILL, s. 122.

⁸⁵ OPATRŇÝ, *Válka Mohykánů*, s. 196.

o podmínkách kapitulace z Fort William Henry, které byly prohlášeny za neplatné z důvodu napadení kolony Indiány.⁸⁶

---

⁸⁶ Tamtéž.

4 Změna dosavadní situace a pád Québecu

Po porážkách, které utrpěla Británie v předchozích letech, „obrátil Pitt k válce v Americe veškerou svou pozornost“⁸⁷. Na přelomu let 1757 a 1758 studoval mapy a byl v neustálém kontaktu s důstojníky a guvernéry v Americe. Na konci roku 1758 byly vymyšleny plány, které dosavadní prohry Britů zvrátily. Změnilo se i velení v Americe. Loudouna nahradil baron Jeffery Amherst spolu s Jamesem Wolfem. Za strategické cíle byly určeny pevnosti Quebec a Duquesne, posledním cílem pak obsazení Jiřího jezera.⁸⁸

Baron Jeffery Amherst byl osudový muž, který zvrátil boje na americkém kontinentě. Narodil se v roce 1717 v Kentu a v roce 1731 vstoupil do armády. Byl velmi organizačně schopný. Svých úspěchů, také dosáhl proto, že měl s sebou schopné lidi. Dalším novým velitelem se stal James Wolfe, který se narodil v roce 1727 ve Walesu a vojenskou kariéru započal v roce 1741. V neposlední řadě přibyl i generál John Forbes, jehož úkolem bylo získat pevnost Duquesne a celé údolí Ohia. V zimě vypluly dvě flotily. Jedna zamířila do Halifaxu, kde měla podpořit útok na Louisbourg a druhá na jih. Ta měla zabránit plující flotile v čele s admirálem La Clue. Další lodě vypluly, aby zničily zásobovací flotilu, která mířila do Kanady. Posádky Québecu a dalších západních pevností si musely poradit sami.⁸⁹

4. 1 Louisbourg a pád dalších francouzských pevností

Jeffrey Amherst byl pověřen úkolem ze 14. ledna 1758 dobýt Louisbourg. V této době byl francouzským velitelem Louisbourgu Augustin de Boschenry de Drucour. Ten se snažil zabránit vyloďení nepřítele a nechal na pláž rozmístit děla. Britská flotila 2. června 1758 zakotvila v Gabarus Bay na základě Wolfoho plánu. Z důvodu nepříznivého počasí se podařilo Britům přistát u břehu až 8. června. Obránci pálili na přistávající Brity a ohrožovali tak celé vyloďení. Wolfe, který chtěl odvolat útok, v poslední chvíli zahlédl útes, jenž poskytoval velmi dobré krytí a příhodné místo pro přistání. Situace se obrátila a vojáci, kteří do té chvíle ohrožovali vyloďení, se museli stáhnout zpět do Louisbourgu.

Drucour tušil, že se situace pro ně nevyvíjí dobře, a proto svolal 9. června poradu, na které se snažil vymyslet plán na zvrácení situace. Mezitím se Britové seřadili pod vedením Amhersta, jenž byl nalevo, vedle něj se nacházel se svými oddíly Wolfe,

---

⁸⁷ CHURCHILL, s. 122.

⁸⁸ Tamtéž, s. 122–123.

⁸⁹ OPATRŇÝ, *Válka Mohykánů*, s. 199–201.

napravo Whitmore a uprostřed Lawrence. Wolfe 19. června palbu z děl na město a o několik dní později 25. června 1758 s ostřelováním ustal. Ke konci června měli Francouzi k dispozici pouze pět funkčních děl a ztratili poslední dvě válečné lodě. Amherst vyslal jednoho z mužů s návrhem kapitulace, ve které požadoval, aby se druhý den vzdali a odevzdali zbraně. Kapitulaci zprvu odmítli, ale nakonec ji přijali i kvůli tomu, že se ve městě nacházelo velké množství civilistů.⁹⁰ Pevnost Louisbourg, která byla v držení Francie, se tak 26. července 1758 podařilo dobýt. Tento úspěch si připsal generál Jeffrey Amherst. Dalším britským cílem se staly pevnosti Carillon a Frontenac.⁹¹

Se svými oddíly se Amherst vydal na jih, aby posílil Abercrombieho a v červnu započaly přípravy na Jiřího jezeře. Francouzští velitelé Vaudreuil a Lévis plánovali posílit posádku Carillonu, ale jejich plány se zpomalily špatnou organizací. Zprávy o nalodění Abercrombieho armády přišly do pevnosti 5. července 1758 a přípravy na útok proti Carillonu vedl lord Howe. Po vyloštění vojáci pokračovali po pevnině sledování francouzskými hlídkami, kterým se během cesty podařilo zabít lorda Howea. Proti Abercrombiemu stálo 7. července Montcalmovo mužstvo, které čekalo na posily od Lévis. Abercrombie, který rozhodl o dni odpočinku, tak nevědomky dal možnost Lévisovi, jenž se blížil s pomocí do pevnosti, aby stihl dorazit včas.

Britové čelili Francouzům, kteří byli ukryti za bariérou. Abercrombie se boje nezúčastnil, ale operace řídil ze vzdáleného stanu. Britové k večeru ustoupili, přišli o dva tisíce mužů a zbývalo jich kolem třinácti tisíc. Montcalm ráno obdržel zprávu o odchodu Britů. Ti v rychlosti opustili tábor a vrátili se zpět. Abercrombie nesplnil Pittův úkol a místo, aby se snažil situaci zvrátit, začal se opevňovat ve Fort Edward a část svých vojáků poslal do hraničních oblastí.⁹²

Po neúspěšném britském pokusu získání pevnosti Fort Carillon přišel Bradstreet s nápadem, aby byla zničena pevnost Frontenac. Podplukovník John Bradstreet, který se zasloužil o další důležité vítězství, které si Británie mohla připsat na území Severní Ameriky, se narodil roku 1714 v Nové Skotsku a od svých 14 let sloužil v armádě. Od Ambercrombieho dostal souhlas k uskutečnění plánu. Podplukovník získal dobrovolníky a vydal se ke Great Caring Place, kde obnovil pevnost, která byla zničena v roce 1756, a znovu ji obsadil novou posádkou. Poté se se svým oddílem vydal

---

⁹⁰ NESTER, s. 89–93.

⁹¹ ČERNÍK, s. 25.

⁹² OPATRNÝ, *Válka Mohykanů*, s. 208–215.

z Great Caring Place k jezeru Ontario, kam dorazil 21. srpna 1758.⁹³ O čtyři dny později byl na dohled francouzské pevnosti, jejímž velitelem byl Pierre-Jacques Payen de Noyan et de Chavoy a ten v důsledku malé posádky, kterou měl k dispozici, kapituloval 27. srpna. Bradstreet nechal pevnost vyrabovat a následně ji zapálil. Zničil také veškeré francouzské loďstvo na jezeře Ontario. Tímto krokem získala Británie výhodnou pozici v oblasti Velkých jezer. Poté se Bradstreet stáhl zpět na britské území do údolí Mohawku. Jeho triumf byl oslavován i v Británii, následně byl za zásluhy povýšen.⁹⁴

Dalším důležitým bodem bylo zničení francouzské nadvlády v údolí Ohia. Velitel John Forbes potřeboval na svoji stranu získat indiánské spojence.⁹⁵ Jedním z účastníků se stal také George Washington. V červenci dorazilo na úpatí Alleghen sedmitisícové vojsko. Forbes navrhl, aby byly zbudovány pevnůstky a navíc dbal na to, aby jeho zástupce Bouquet dohlížel nad vojáky, kteří byli zkušení ve střetnutích s Indiány a jejich bojovými taktikami. Generál John Sinclair se staral o zásoby a výcvik provinčních vojáků, který byl pouze základní. Forbes spolupracoval s některými indiánskými kmeny, jako byli Čerokijové nebo Katawbové. Při postupu do údolí neznali situaci, v níž se nacházel jejich protivník. Major Grant pronikl 14. září až k pevnosti a vyslal několik vojáků v čele s Lewisem, aby přes noc zničili tábor Indiánů, ale ti ho nenašli. Ztroskotal také pokus rozdělit vojsko na několik částí a vyslat je zakreslit pevnost a zničit sruby, které ležely na řece. Indiáni a Kanadčané rychle zaútočili a donutili celý oddíl, aby se stáhl zpět. Při tomto napadení byli Grant a Lewis zajati.

Mezitím velel oddílu Bouquet, který připravoval cestu. Vojáci postavili na této výpravě několik pevností, mezi nimi i Fort Bedford. Během tažení nedocházelo k žádným potyčkám, ale přesto měl nepřítel velmi dobré zprávy o jejich postupu. Vaudreuil poslal posily do pevnosti Duquesne. Ty se skládaly z Kanadčanů, Indiánů a královských vojsk.

William Johnson vyjednával se Sóníjí a Delewary, aby dorazili na radu do Eastonu.⁹⁶ Důležitou událostí pro vítězství Britů se stalo podepsání tzv. eastonské

---

⁹³ ANDERSON, s. 259–260.

⁹⁴ BRADSTREET, JOHN. In: Dictionary of Canadian Biography [online], [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: http://www.biographi.ca/en/bio.php?id_nbr=1768.

⁹⁵ ANDERSON, s. 266.

⁹⁶ OPATRŇÝ, *Válka Mohykanů*, s. 218–222.

smlouvy v roce 1758.⁹⁷ V Eastonu se měli sejít zástupci indiánských kmenů na poradu, která se měla uskutečnit 21. září. Ta byla odložena, protože se čekalo na delegaci Irokézského svazu. Rada se dala dohromady a poprvé zasedla až 8. října a pokračovala do 26. října. V Eastonu nechyběli také zástupci Pensylvánie a New Jersey. Touto smlouvou byla vrácena území na západ Apalačského pohoří zpět do rukou Irokézů.

Frederic Post byl vyslán do údolí Ohia, aby zprávu o usnesení rady předal kmenům, které neměly žádné zástupce v Eastonu. Vrátil se s tím, že některé z nich odmítají a zůstávají na straně Francie.⁹⁸ Následkem této smlouvy bylo, že britští osadníci se zaručili, že nebudou pronikat na západ a některé indiánské kmeny, tak mohly žít v klidu. Pro Francouze to znamenalo, že většina indiánských kmenů zachovala neutralitu. Navíc nebylo jisté, jak dlouho budou Britové respektovat eastonskou dohodu. Amherst chtěl obchodovat s Indiány, ale nenabízel dary jako Francouzi, což byl problém, který se projevil v pozdějších letech.⁹⁹

Mezitím byla situace v Duquesne kritická. Velitelem pevnosti, která se zatím nacházela v rukou Francouzů, byl François-Marie Le Marchand de Lignery, ten považoval situaci za velmi nebezpečnou. Navíc indiánští spojenci odcházeli a posádka nebyla v dobrém stavu. Forbes vytáhl proti pevnosti 24. listopadu 1758. Lignery, který tušil, že pevnost nedokáže ubránit, ji opustil ještě téhož dne.

Forbes nechal pevnost vyhodit do povětří a milici a část munice nechal odplout po řece Ohio a sám se stáhl do Fort Machault.¹⁰⁰ V roce 1759 Britové obnovili zničenou pevnost, která se později stala centrem probíhající kolonizace za Alleghenami.¹⁰¹ „*Fort-Duquesne, který dobyly pluky highlanderů a amerických osadníků, dostal jméno Pitt a stal se kolébkou příštího Pittsburgu.*“¹⁰² Pro Francii byla celá záležitost velmi nepříjemná. Ztratila údolí Ohio, které teď plně ovládali Britové a zásobovací cesta ke Carillonu byla přerušena, čímž se otevřela cesta ke Québecu, kterou Britové využili.

4. 2 Fort Niagara a Ticonderoga

Wolfe, který po dobytí Louisbourgu odplul do Británie, se o rok později vrátil zpět do Ameriky, aby mohl vést útok na Québec.¹⁰³ Přes Atlantik podle plánu vypluly tři flotily.

---

⁹⁷ ČERNÍK, s. 25.

⁹⁸ NESTER, s. 110.

⁹⁹ ČERNÍK, s. 25–26.

¹⁰⁰ NESTER, s. 110–111.

¹⁰¹ OPATRŇÝ, *Amerika*, s. 165.

¹⁰² MAUROIS, s. 333.

¹⁰³ *The Battle of Quebec 1759*. In: British Battles [online], [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://www.britishbattles.com/battle-of-quebec.htm>.

Na Pittův rozkaz vyplul Wolfe 14. února 1759 s admirálem Charlesem Saundersem a jejich cílem byl Louisbourg. Když tam 23. dubna dorazili, zjistili, že kvůli plovoucím krám nemohou zastavit, a proto se vylodili v Halifaxu. Odtud vyplul admirál Charles Holmes s menší flotilou do New Yorku a admirál Philip Durell odplul k ústí řeky svatého Vavřince, které měl hlídat. Francouzi se o vypravené flotile dozvěděli a varovali Vaudreuila. Durell stále odkládal vyplutí k ústí svatého Vavřince, až nakonec 5. května zamířil na sever, ale dorazil pozdě. Francouzská flotila jej předběhla a zásobila Québec.

Zpráva, která přišla z Francie, obsahovala jmenování Montcalma vrchním velitelem a povýšení dalších vojáků. Ale kromě vyšších hodností a několika málo nových vojáků a dělostřelců Francie neposkytla větší pomoc. Byla totiž vyčerpána válkou v Evropě a nebyla schopná plně podporovat boje v Americe.¹⁰⁴ „*Během roku 1759 Francouzi ztráceli pozice na všech stranách – utrpěli porážku v Indii, přišli o karibské opěrné body Guadeloupe a Martinik a jejich obchod se středoamerickými španělskými koloniemi poklesl.*“¹⁰⁵ Podle plánu měl Montcalm bránit Québec, Lignery Fort Machault a na jezeře Ontario měli za úkol čekat na Bourtouque a Saint-Luc de la Corne.¹⁰⁶

Brigádní generál John Prideaux vedl koncem května výpravu proti pevnosti Fort Niagara. Prideaux dorazil k Fort Oswegu 27. června, kde se k jeho jednotkám a Irokézům připojil sir William Johnson se svým oddílem. Novými spojenci Britů se také stali Onondagové, kteří nabídli svou pomoc při dobývání Fort Niagary. Na jejich stranu se také přidali další válečníci z indiánských kmenů. Všem bylo jasné, že pokud se podaří zničit pevnost, tak vliv Francouzů na západě značně klesne. Prideaux nechal opravit pevnost Oswego a 30. června 1759 se vydal se svými vojáky a Johnsonem k Fort Niagaře. Několik dní se jednotky plavily po jezeře Ontario a po třech mílích dorazily k pevnosti. Jejím velitelem byl kapitán Pierre Pouchot.

Samotného velitele Pouchota překvapil útok Indiánů na jeho lidi, kteří pracovali na opravě zdi pevnosti. Britové byli 10. července už jen půl míle od pevnosti, kde vytvořili zákopy. Od 17. července pálili na pevnost z děl a každým dnem se více přibližovali. Při výbuchu šrapnelu zemřel John Prideaux, který byl nahrazen novým velitelem Johnsonem. Pouchot spoléhal na slíbenou pomoc od Ligneryho, jenž měl se

---

¹⁰⁴ NESTER, s. 127–129.

¹⁰⁵ STELLNER, s. 218.

¹⁰⁶ NESTER, s. 129.

svými jednotkami dorazit kolem 24. července, ale Britům se podařilo zničit tento oddíl, který se blížil Francouzům na pomoc. V ten samý den odpoledne byl vyslán parlamentář s návrhem kapitulace. V ní se Britové zaručovali za bezpečný odchod obránců pevnosti, ale bez válečných poct. Pouchot, který věděl, že již nemá šanci, kapitulaci 25. července 1759 přijal. Britové tak získali další Francouzskou pevnost a přiblížili se ke svému vítězství.¹⁰⁷ „Poprvé ve své historii, Nová Francie bude čelit svým nepřátelům sama.“¹⁰⁸

Útokem na pevnost Carillon byl pověřen Jeffrey Amherst. V době, kdy k pevnosti dorazil, se uvnitř nacházelo kolem čtyř set vojáků pod vedením kapitána Hubercourta. K obláhatelům 26. července dorazili tři dezertéři, kteří podali zprávu o nočním útěku velitele a zapálení pevnosti.¹⁰⁹ Ještě ten samý den pevnost Britové obsadili a následně ji nechali obnovit. Znovu vystavění pevnosti bylo také z toho důvodu, že se nacházela na strategickém místě, ze kterého byl volný přístup do Kanady. Britové ji přejmenovali na Ticonderogu.¹¹⁰ Jakmile se Amherst zmocnil obou pevností Ticonderogy a Niagary, zabezpečil tak americkým koloniím hranice na Velkých jezerech.¹¹¹ Amherst se poté se svými oddíly 1. srpna 1759 přesunul do pevnosti na Korunním mysu, která byla v té době prázdná, a započal s jejími opravami.¹¹²

4. 3 Québec a bitva na Abrahamových pláních

Podle odhadů dokázal Montcalm shromáždit kolem 14 000 až 16 000 mužů kolem Québecu. Dělostřelectvu velel kapitán Francois-Marc-Antoine Le Mercier. Velkým problémem se stal nedostatek potravin, protože Francie neposlala dostatečné množství zásob. Mezitím se z New Yorku vrátil Holmes do Lousibourgu a odtud s několika loděmi vyplul do zálivu svatého Vavřince. Durell a Saunders se připojili k Wolfemu 26. června a posílili, tak námořní jednotky. Dalšími významnými britskými generály byli Robert Monckton, James Murray a George Townsend.

Jedním z největších problémů na straně Francouzů byl spor mezi Montcalmem a Vaudreilem. Ani hrozba nepřítele nedokázala jejich nepřátelství zastavit a místo toho se jejich vztahy ještě více zhoršily. Zatímco Vaudreuil pobýval v Québecu nebo Montrealu, Montcalm trávil více času na bojišti. Po těchto vzájemných neshodách se

---

¹⁰⁷ ANDERSON, s. 330–337.

¹⁰⁸ Tamtéž, s. 339.

¹⁰⁹ OPATRŇÝ, *Válka Mohykánů*, s. 231.

¹¹⁰ OPATRŇÝ, *Amerika*, s. 166.

¹¹¹ CHURCHILL, s. 124.

¹¹² OPATRŇÝ, *Válka Mohykánů*, s. 231.

nakonec rozhodli a 1. června vyslali loďstvo do St. Lawrence, což se později ukázalo jako chyba. Mezitím se Britům podařilo v čele s admirálem Durellem zajmout loď, na jejíž palubě se nacházel Denis de Vitré, znalec řeky svatého Vavřince. Ten byl přinucen navigovat loďstvo přes řeku. Díky jeho pomoci se Britům podařilo proplout nebezpečnými částmi toku, což Francouzi nečekali.

Wolfe získal velmi dobrý výhled na Québec a jeho opevnění. Uvědomil si, že musí co nejrychleji jednat, protože s příchodem zimy by musel vyklidit pozice a vrátit se zpět do Halifaxu.¹¹³ Britové se již několikrát snažili dobýt Québec, a to v letech 1629, 1690 a 1711, ale nikdy se jim to nepodařilo. Wolfe se tak poučil z jejich chyb. Montcalm se pokusil zapálit Britskou flotilu v noci 28. června 1759. Vyslal šest zápalných člunů k lodím, ale nařídil příliš brzy jejich zapálení. Akce se nezdařila a Brity tak vůbec neohrozila. Robert Monckton se 29. června vylodil s oddílem v osadě Beamont, která se nacházela na pravém břehu. Po vylodění pokračoval na vyvýšeninu proti Québecu a na toto místo se jim během několika dní podařilo dopravit i děla. Začali zde také vykopávat zákopy a s pomocí děl ostřelovat město.

Vaudreuil se setkal s Montcalmem 30. června 1759 a diskutovali nad tím, jak zabránit útočení Wolfeho z Point Levy. Wolfe mezitím uvažoval, jak účinněji pokračovat v boji. Vyslal proto několik mužů na východní stranu Montmorency a nechal je napadat Kanadány a Indiány, kteří se v této oblasti nacházeli. Britské vojsko bylo rozmístěno na třech různých místech, a to na Montmorency, Point Levy a na ostrově Orleáns. Francouzi tuto skutečnost nevyužili, protože na schůzce z 9. července 1759 se rozhodli zatím neútočit. Mimo jiné se snažili hledat brod na Montmorency. Tímto úkolem byl pověřen poručík Repentignym, jenž po objevení brodu našel na druhém břehu skupinku Britů a vyčkával na rozkaz od velitele, zda má Brity napadnout. Indiáni, kteří s ním hledali brod, na rozkaz nečekali a Brity přepadli, ale ti stačili uprchnout.

Vaudreuil přišel s plánem, který zpočátku Montcalm odmítal, ale nakonec svolil k jeho realizaci. V noci z 11. na 12. července 1759 byl vyslán oddíl vojáků k Point Levy. Jejich velitelem se stal pobočník generála Jean-Daniel Dumas. Oddíl se skládal také z dobrovolníků, kteří ale ve tmě zpanikařili a začali střílet. Strhli s sebou i zkušené vojáky a nakonec se Dumas musel se svými muži stáhnout zpět do Québecu. Neúspěch

---

¹¹³ NESTER, s. 131–133.

této akce přesvědčil Montcalma, že bude nejlepší, když budou jeho muži bojovat za hradbami.¹¹⁴

Na obou stranách nadále pokračovalo ostřelování a časté střety mezi zneprátenými vojsky se zanedbatelnými výsledky. Montcalm posílil jednotky, které spadaly pod velení Dumase. Wolfe mezitím 20. července vyslal plukovníka Guye Carletona s oddíly po řece, který se vylodil v Point-aux-Trembles, aby zde zjistil informace, ale bohužel neuspěl. Vzali s sebou pouze pár zajatců, které pak poslali do Québecu. Wolfe vydal rozkaz drancovat vesnice a Francouzi odpověděli vysláním zápalných lodí, které poslali 28. července 1759 po řece. Opět se podařilo Britům hrozbu zapálení jejich lodí zvrátit. O několik dní později vydal Wolfe rozkaz přejít Montmorency, ale podcenil Francouze, kteří si vybudovali síť zákopů, ze kterých mohli střílet.¹¹⁵

Wolfe posílil flotilu admirála Holmese. Nato Montcalm reagoval povoláním Louise Antoine de Bougainvilla s jeho muži, aby na místa, kde by se mohl protivník vylodit. Montcalm vydal rozkaz, aby byla zničena flotila vedená Holmesem, ale nakonec musel tento plán odvolat, protože jeho síly už nestačily na zničení protivníka. Holmesovi se tak podařilo zadržet většinu zásobovacích konvojů a vojáci v Québecu začali hladovět. Britové zatím pokračovali v ostřelování Horního Québecu, který se ocitl po útocích v ruinách, a dolní část z velké části vyhořela. Začaly se šířit nemoci a 20. srpna 1759 onemocněl úplavicí i sám Wolfe. Svolal schůzku, na které navrhl plán, který měl vymyšlený již dříve. Generálové jej trochu poupravili. Britská armáda se dala 5. září na pochod proti proudu řeky. Montcalm očekával, že zaútočí v táboře pod Québecem, a proto nechal posílit skupinu vedenou Bougainvillem, který hlídal vysoko proti proudu řeky. Na Abrahamových pláních tak vzniklo ležení královského batalionu a stezka k řece byla hlídána.¹¹⁶ Wolfe nechal shromáždit celé vojsko, které měl k dispozici, a 13. září byl připraven na útok. Bitva, která se poté odehrála, byla jednou z nejdůležitějších bitev celého konfliktu v Severní Americe od roku 1754.

Wolfe se svým oddílem vesloval po řece, přistál na severním břehu, vyšplhal po strmém svahu, ale ležení, které se nacházelo na vrcholu, si podrobil a připojil se k ostatním „červenokabátníkům“.¹¹⁷ Když Montcalm dorazil k Abrahamovým pláním

---

¹¹⁴ Tamtéž, s. 135–138.

¹¹⁵ OPATRŇY, *Válka Mohykánů*, s. 250–251.

¹¹⁶ Tamtéž, s. 255–259.

¹¹⁷ *The Battle of Quebec 1759*. In: British Battles [online], [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://www.britishbattles.com/battle-of-quebec.htm>.

to, co uviděl, nečekal. Britové ve svých červených kabátech působili jako rudá linie rozprostřená po pláni. Ihned začal řadit své prapory. Mezitím na bojišti na rozkaz Vaudreuila kanadští milicionáři a Indiáni pálili z krytů na Brity. Indiáni a Kanadčané byli schováni na okraji lesa a v kukuřičném poli, které se nacházelo mezi útesem, po pravé straně britských vojsk.¹¹⁸ Ti se také ukryli v prázdných domech a hrozilo, že se zde opevní, a proto Wolfe odvelel svoji zálohu, která protivníky vyhnala a vesnici vypálila.¹¹⁹

Z pevnosti nechal Montcalm dopravit na bojiště tři děla. Svoje oddíly umístil uprostřed a na okrajích ponechal Indiány a kanadské milice postavil na pravou stranu. Vzdálenost mezi bojujícími stranami se stále zmenšovala. Pravé křídlo zachvátila panika, protože francouzští spojenci se skrývali v úkrytech, a tak Britové utrpěli těžké ztráty. Wolfe byl zasažen třemi ranami, do ruky, rozkroku a hrudi. Svým zraněním na místě podlehl. Francouzská armáda ustupovala směrem ke Québecu, při kterém byl smrtelně postřelen Montcalm.¹²⁰ Vaudreuilovy jednotky postupovaly směrem k bojišti velmi pomalu a přišly tedy příliš pozdě, aby mohly zvrátit průběh boje. Sešikovaní Britové postupovali stále za nepřítelem, který před nimi prchal.¹²¹

Dalším zraněným byl Monckton. Townsend převzal Britské velení po Wolfovi a okamžitě odrazil útok, který proti němu vedl Bougainvill.¹²² Ten jakmile dorazil do blízkosti bojiště, zvažoval, zda má zaútočit nebo se stáhnout. I přes vyčerpání byli Britští vojáci připraveni odpoledne 13. září 1759, pokračovat v budování zákopů. V této chvíli se v Québecu vzpamatovali z porážky a Montcalm, který byl smrtelně zraněný, stačil ještě nadiktovat dopis s instrukcemi pro Vaudreuila. Montcalm zemřel druhý den ráno.

Vaudreuil po poradě zvolil ústup své armády do osady Jacques Cartiera, kde chtěl jednotky znovu zformovat. Velitel Québecu Jean-Baptiste-Nicholas-Roch de Ramezay doufal, že vojsko se stihne zformovat, vrátit se zpět a zaútočit na Brity. Nakonec nezbyvalo nic jiného než kapitulovat.¹²³ „V jedenáct hodin v noci Ramezay

---

¹¹⁸ ANDERSON, s. 356–357.

¹¹⁹ OPATRŇY, Josef, *Válka Mohykánů*, s. 268.

¹²⁰ *The Battle of Quebec 1759*. In: British Battles [online], [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://www.britishbattles.com/battle-of-quebec.htm>.

¹²¹ OPATRŇY, Josef, *Válka Mohykánů*, s. 271.

¹²² *The Battle of Quebec 1759*. In: British Battles [online], [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://www.britishbattles.com/battle-of-quebec.htm>.

¹²³ ANDERSON, s. 363–364.

*potvrdil britské podmínky, a v osm hodin ráno, úterý 18. září 1759 podepsal formální kapitulaci Québecu.*¹²⁴

Britové si tak připsali největší vítězství „*a navždy ukončili francouzskou moc v Americe*“¹²⁵. Pád Québecu znamenal, že „*Kanada přešla z francouzských do anglických rukou a boj mezi dvěma evropskými mocnostmi o panství nad Severní Amerikou, na němž se kdysi podílel i George Washington, byl rozhodnut ve prospěch Velké Británie*“¹²⁶.

Jednou z Wolfeho chyb, kterých se dopustil, bylo, když svoji armádu neposlal nad město co nejdříve. Pevnost by tak padla mnohem rychleji a Britové by se mohli soustředit na pád Montréal. Wolfe se rozhodl napadnout Quebec zepředu. Byl odhodlaný, statečný, ale nedokázal využít svoji pozici v Montmorency, protože nepřebrodil řeku a nenechal tak Montcalma v týlu. Namísto toho 31. července 1759 zaútočil na Beuport. Jeho největší chybou bylo, že nechal svoje vojsko příliš rozprostřené. Přesto se podařilo Wolfemu obsadit Abrahamovy pláně, porazit Montcalma a získat pro Brity Québec.

Montcalm se také dopustil mnoha chyb, které přispěly k jeho porážce. Nedokázal zajistit dostatečné opevnění, ale největší chybou bylo, že Francouzi nikdy pořádně nezanesli do map nebezpečná místa na řece sv. Vavřince. Věřili, že Britové nedokážou tímto úsekem proplout. Jakmile spatřili, že nepřítel tuto překážku překonal, bylo jasné, že se situace začíná obracet. Francouzi také doufali, že dokážou zničit britskou flotilu, ale opět se spletli, protože ta neztratila ani jednu loď. Navíc se Montcalm během několika týdnů, které následovaly, neodhodlal k žádnému útoku. Jeho poslední šancí na zvrácení situace bylo 13. září, ale jeho vojsko bylo příliš rozptýlené. Navíc oddíl, který vedl Bougainvill nepřispěchal na pomoc, ale místo toho se stáhl.¹²⁷ Francie také utrpěla v těchto letech porážky v Evropě, kdy její loďstvo nedosahovalo počtu a vybavenosti britské flotily. To vše vedlo k pomalému pádu francouzské koloniální vlády v Severní Americe.¹²⁸

4. 4 Obrana Québecu

Townsend se rozhodl ponechat část oddílů v Québecu a jejich velení převzal James Murray. Francouzské zajatce a zbytek armády poslal i s flotilou do Louisbourgu a sám

---

¹²⁴ Tamtéž, s. 365.

¹²⁵ TINDALL, George B., SHI, David E., *Dějiny Spojených států Amerických*, Praha 2008, s. 72.

¹²⁶ HERRE, s. 39.

¹²⁷ NESTER, s. 174–176.

¹²⁸ DUBY, s. 394.

se vrátil do Londýna, kam připlul 18. října 1759. Zde informoval o vítězství a plánoval s Pittem další postup na jaro příštího roku. Mezitím v Québecu vládl chaos, město bylo značně poničeno a lidé hladověli. Murraymu se podařilo nastolit pořádek a obyvatelé pevnosti začali spolupracovat s dobyvateli, protože přicházela zima.

Přestože byl Québec v britských rukách, válka stále pokračovala. Francouzi se pokusili proplout kolem Québecu 24. listopadu 1759. To se podařilo několika lodím, ostatní uvízly na mělčině. Francouzi se nehodlali vzdát a v dopise do Versailles žádali o posily. Bylo jim posláno kolem 400 mužů a malá flotila.¹²⁹

William Pitt poslal v lednu 1760 instrukce do Severní Ameriky. Hlavním Pittovým cílem bylo získat Montréal. Přislíbil podporu, posily a veškeré rozhodování a plánování nechal na Amherstovi. Ten tak mohl podle svého uvážení opravovat nebo dobývat další pevnosti.¹³⁰ Největším problémem byla zima, během níž ztratil Murray mnoho mužů. Šířily se také informace, že se Francouzi opět formují a chystají se k útoku na Québec. Murray se obával o pevnosti Saint Foy a Lorette, které byly často napadány Indiány. Proto vyslal kapitána Dallinga, aby se vydal přes zamrzlou řeku a napadl Francouze. Tomu se podařilo Francouze porazit. Po vítězství se rozhodl zaútočit a pověřil kapitána McDonalda, aby zaútočil na francouzskou tvrz Le Calvaite. Ten provedl útok úspěšně, ale přesto tyto menší potyčky stály mnoho životů. Navíc další největší ztráty na životech způsobil hlad a nemoci.

Vaudreuil a Levis si byli vědomi, že Murray nedisponuje tak silným vojskem a rozhodli se situaci využít. V Montréalu probíhaly přípravy a zásobování na nadcházející tažení. Levis se 20. dubna nalodil se svými muži a po cestě nabíral další posily.¹³¹ Vypluli po řece svatého Vavřince a 26. dubna se vylodili v Saint Augustinu. Celé vojsko se vydalo k Lorette, jejíž posádka se stáhla do Saint Foy, kde se obrnila. Levis se rozhodl počkat a v noci Saint Foy obejít.

Murray 26. dubna 1760 od francouzského dělostřelce zjistil situaci a vyhlásil poplach. Vyrázil s jednotkou k Saint Foy, aby se mohly všechny jednotky stáhnout do Québecu, což se podařilo. Murray vydal rozkaz a celé těleso se dalo do pohybu. Jakmile se dostali na vyvýšeninu, začali pálit z děl. Nejvíce bylo zasaženo levé křídlo nepřítele a Britové postupovali dopředu. Nejprve se podařilo vyhnat nepřítele z obsazeného mlýna, ale pak se před nimi zformovalo opět levé křídlo a přes početní převahu museli

---

¹²⁹ NESTER, s. 170–171.

¹³⁰ ANDERSON, s. 384.

¹³¹ NESTER, s. 184–185.

Britové ustoupit. Levé křídlo bylo ohroženo kanadskými milicemi ukrytými za stromy.¹³² Francouzi začali obcházet britské jednotky, čímž hrozilo, že budou obklíčeni z obou stran. Murray proto zavelel k ústupu do Québecu. Obě strany ztratily mnoho mužů. Francouzi obléhali Québec, který se snažili Britové za každou cenu ubránit.

Murray nechal shromáždit co nejvíce děl. Levis mezitím očekával posily a děla. Lodě vyhlíželi i Britové, kteří očekávali pomoc. Jednalo se o to, zdali britské nebo francouzské loďstvo dorazí dřív. Rozhodl datum 9. května 1760, kdy ke Québecu připlula britská fregata *Lowestoffe*.

Lévis se nehodlal vzdát a vydal rozkaz ostřelovat Québec, ale Murray disponoval větším počtem děl a umlčel jejich palbu. O několik dní později 15. května se objevily další lodě před Québecem. Levis 17. května 1760 zavelel k ústupu. Britové, tak obhájili svoji pozici a dobyli další vítězství.¹³³

4. 5 Konec francouzského Montréalů

Jakmile se Francouzi stáhli proti proudu řeky, dorazily zásobovací lodě i s doprovodem do Québecu. Amherst plánoval setkat se s plukovníkem Havilandem a Murraym před Montréallem. Chtěl do konce léta shromáždit své síly a zaútočit. Murray vyplul z Québecu se svými muži a bez větších ztrát proplul 26. července 1760. Francouzi se snažili Brity zastavit, ale neúspěšně. K Montréalu doplul Murray 1. září a usídlil se ve Varenne, kde vybudoval ležení. Zde vyčkával na příjezd Havilanda a Amhersta s jejich oddíly.

Brigádní generál William Haviland měl na starosti oddíl, který postupoval přes Champlainovo jezero k Montréalu. Na pochod se vydal 11. srpna ve chvíli kdy byl již Murray v polovině své cesty k francouzské pevnosti. Vyrazil o něco později, protože se provinční vojska zdržela cestou ke Korunnímu mysu. Problém nastal u Île-aux-Noix, kde Francouzi v čele s Bougainvillem budovali dočasné přehradu a snažili se zabránit Britskému postupu. Haviland zaútočil na Francouze a Bougainville nakonec musel v noci z 27. na 28. srpna 1760 stáhnout své pozice. Britové tak mohli pokračovat ve své cestě k Montréalu. Haviland nechal poslat několik mužů do Varenne, kam dorazili 3. září a oznámili, že během dvou až tří dnů se k nim připojí. Po jejich příchodu s Murraym očekávali poslední posily v čele s Amherstem.¹³⁴

---

¹³² OPATRŇY, Josef, *Válka Mohykánů*, s. 286–288.

¹³³ NESTER, s. 188–190.

¹³⁴ ANDERSON, s. 397–401.

Amherst strávil jaro v Albany. Poté se přesunul do Oswega, kde setrval do srpna. Shromáždil co nejvíce mužů a jeho jedinou překážkou na cestě do Montréalu se stala pevnost Lévis, jejímž velitelem byl Pierre Pouchot. Amherst vyplul 10. srpna po Ontariu s velkou flotilou. O několik dní později se dostal k pevnosti, kterou 23. srpna nařídil ostřelovat. Nakonec Pouchot 25. srpna 1760 kapituloval. Několik dní se Britové zdrželi v pevnosti, kterou přejmenovali na William Augustus a pak se vydali k Montréalu, do jehož blízkosti dorazili 7. září. Kde se všechna tři vojska spojila.¹³⁵

Lévis stáhl všechny své muže do Montréalu a měl v plánu zaútočit na ležení Murraye a Havilanda, než dorazí Amherst. Neměl ale dostatek sil, aby je mohl účinně napadnout. Svolal na 4. září poradu, ale většina Indiánů uzavřela s Brity mír a nechtěla válčit.¹³⁶ Britské síly se o několik dní později spojily a společně zaútočily 7. září 1760 na Montréal. Ten nebyl tak dobře vystavěn a chráněn jako Québec a navíc spousta milicionářů dezertovala. Vaudreuil svolal poradu a přečetl kapitulaci, kterou další ráno poslal Amherstovi. Poslem nebyl nikdo jiný než Bougainville. Vaudreuil požadoval odchod jednotek z pevnosti se zbraněmi, což Amherst odmítl.¹³⁷ Odpoledne opět vyslal Vaudreuil emisara s listinou o několika bodech, ve které požadoval odchod jednotek, odplutí zpět do Francie a další podmínky. Amherst překvapivě s většinou souhlasil. V pondělí 8. září 1760 byla podepsána kapitulace.¹³⁸ „*Montréal, nejvýznamnější připomínka francouzské vlády v Severní Americe*“¹³⁹, padl a s ním skončila Francouzská Kanada, která přešla do rukou Britů.¹⁴⁰

Amherstovi se podařilo přesně načasovat příchod a sloučení tří vojsk před Montréalem. Dal dohromady armádu, která měla okolo 18 000 mužů. Spojit armádu se podařilo také hlavně proto, že britské loďstvo zabránilo průjezdu francouzskému loďstvu.¹⁴¹ „*Po francouzských počátečních úspěších přešli Angličané všude díky lepšímu plánování a logistice do protiútoků a vydobyli rozhodující vítězství.*“¹⁴²

---

¹³⁵ NESTER, s. 200–202.

¹³⁶ ANDERSON, s. 404.

¹³⁷ OPATRŇY, Josef, *Válka mohykánů*, s. 298.

¹³⁸ ANDERSON, s. 407–408.

¹³⁹ TINDALL, SHI, s. 72.

¹⁴⁰ Tamtéž.

¹⁴¹ ANDERSON, s. 410.

¹⁴² HEIDEKING, MAUCH, s. 36.

5 Konec války a situace Britů v Americe do uzavření míru

Pitt v Británii hodlal pokračovat ve válce s Francií, ale veřejnost byla proti a požadovala ukončení válečného konfliktu. Většina poslanců souhlasila s veřejným míněním a pozice Pitta začala být oslabována. Britský král a hannoverský kurfiřt Jiří II. se z vítězství v Americe moc dlouho netěšil, zemřel 25. října 1760 ve věku šestasedmdesáti let. Nástupcem se stal jeho vnuk Jiří III., který prosazoval ukončení války s Francií. Navíc nebyl příznivcem Pitta a spíše upřednostňoval Johna Stuarta, hraběte Buta, jenž byl politickým rádcem nového krále.¹⁴³

5. 1 Pokus o ukončení války a účast Španělska

Na začátku roku 1761 byla Británie značně vyčerpana dlouho trvající válkou, moc Pitta slábla a Jiří III. jej chtěl nahradit Butem. Novým ministrem války ve Francii se stal Étienne François, vévoda de Choiseul, který zamýšlel svolat mírový kongres. Proto 26. března 1761 přednesl návrh s tím, že se všechny válečné strany sejdou v Augsburgu. Ten samý den navrhl britsko-francouzské jednání o separátním míru. Británie vyslala na jednání Hanse Stanleyho a jeho protějškem se stal Bussy. Francie předložila 18. června 1761 mírový návrh, ve kterém byla ochotna vzdát se celé Kanady, ale pod podmínkou, že Britové musejí vrátit některé ostrovy. Pitt s tímto návrhem nesouhlasil a 26. června předložil vlastní požadavky. Francie se snažila podat nový návrh, Pitt ho striktně odmítl a trval na svých podmínkách z 26. června. Francie se proto rozhodla pokračovat ve válce a chtěla na svoji stranu získat sousední Španělsko, nakonec sešlo i z plánovaného kongresu v Augsburgu.¹⁴⁴

Vévoda de Choiseul pochopil, že moc Pitta v Británii slábne a v roce 1761 udělal rozhodný krok. Uzavřel se Španělskem alianci. Domníval se, že díky spolupráci se Španělskem se mu podaří získat zpět ztracené državy v Americe. Jakmile došla zpráva o uzavření aliance, skončila jednání mezi Británií a Francií o míru.¹⁴⁵ Pitt, který se doslechl o spojení, chtěl okamžitě vyhlásit Španělsku válku.¹⁴⁶ Španělsko s Francií v tajné smlouvě uzavřeli dohodu, že vyhlásí válku Británii. O tomto tajném dokumentu se dozvěděl i Pitt. Bylo mu jasné, že chtějí společně porazit Británii a převzít tak její nadvládu na moři a v koloniích. Uvědomoval si, že musí jednat rychle, aby protivník nestačil mobilizovat. Požadoval vyhlášení války, ale nikdo jej nebral

---

¹⁴³ STELLNER, s. 253–255.

¹⁴⁴ Tamtéž, s. 270–273.

¹⁴⁵ CHURCHILL, s. 126–127.

¹⁴⁶ MAUROIS, s. 333.

vážně. Proto 5. října 1761 odešel z funkce, jeho místo zaujal hrabě Egremont a hlavní slovo získal hrabě Bute.

Nakonec 4. ledna 1762 vyhlásila Británie válku Španělsku. „*Španělsko-britská válka znamenala pro ostrovní říši citelný pokles zahraničního obchodu.*“¹⁴⁷ Británie tak musela zabránit Portugalsku, aby se přidalo na stranu Španělska, protože by se jednalo o další ztráty v rámci obchodu. Po celé 18. století bylo právě Portugalsko spojencem Británie. Ta mohla používat některé portugalské přístavy a v důsledku jejich minulé spolupráce doufala, že jí Portugalci pomohou v nastávajícím konfliktu. Ti v březnu 1762 odmítli připojení k francouzsko-španělské dohodě a 18. května vyhlásili válku Francii a Španělsku.¹⁴⁸

5. 2 Poslední rok války a situace v Americe

Válka neskončila kapitulací Francie v Montréalu. Další vypukla s Čerokíji v roce 1761, jež Brity neustále přepadávali, a proto se rozhodl Amherst zakročít. Guvernéri naplánovali útok proti Čerokijům na léto 1761. Plukovník James Grant zaútočil na vesnici kmene, kterou se mu podařilo vypálit, a na konci července odešel do pevnosti Fort Prince George. V důsledku porážky přijeli Čerokijové 28. srpna 1761 na mírová jednání a tím byla válka ukončena.¹⁴⁹ Ale nastal problém, když se náčelník Ottawů stal Pontiac, který sjednotil Indiány a spolu s nimi útočil na Brity. Poražen byl až roku 1764.¹⁵⁰

Admirál Rodney zaútočil na ostrov Martinik, který v polovině února dobyl. Podařilo se obsadit i další ostrovy: Grenadu, Svatou Lucii a také Svatý Vincenc. K flotile přibyl i George Pocock.¹⁵¹ Velitelem celé operace byl George Keppel, třetí hrabě z Albemarle, který vyplul z New Yorku a zakotvil 7. června poblíž Havany.¹⁵² Hlavním cílem se stala pevnost Morro, kterou začal Albemarle obléhat. Nebylo možné vytvořit zákopy, protože pevnost byla na skále, povrch nebyl rovný a navíc vojáci nebyli zvyklí na místní podmínky a trpěli žízni.

Obléhání započalo 1. července 1762 a na pevnost měly útočit i tři lodě, ale protože byly mimo dostřel, musely se stáhnout. Španělské pevnosti velel Luis Vincente

---

¹⁴⁷ STELLNER, s. 277.

¹⁴⁸ Tamtéž, s. 274–278.

¹⁴⁹ NESTER, s. 214–215.

¹⁵⁰ TINDALL, SHI, s. 72.

¹⁵¹ OPATRŇÝ, Josef, *Válka Mohykánů*, s. 309.

¹⁵² NESTER, s. 218.

de Velasco.¹⁵³ Britům se konečně 12. července dostalo pomoci. Přijela zásobovací flotila, která zvrátila průběh dobývání a byli přivezeni i otroci, kteří pomáhali s obléháním. Španělé neměli možnost, jak získat nová děla a tak jim jich zůstalo pouze šest.¹⁵⁴ Měsíc poté, co zahájil Albemarle obléhání, byla třetina mužů mrtvá nebo nemocná. Ovšem obránci také utrpěli ztráty. Albemarle nařídil kopat tunel, ale horníci brzy narazili na skálu a plán selhal. Až s příchodem pomocných vojsk ze Severní Ameriky se podařilo Britům 30. července 1762 dobýt pevnost Morro. Svoji pozornost pak přesunuli na další bod a tím byla pevnost Punta, která 11. srpna požádala o příměří. Kapitulace byla podepsána 14. srpna 1762.

Britové tak získali obrovské množství zlata, stříbra a španělské loďstvo. I přes ztráty, které utrpěli, byl jejich zisk obrovský. Britové se na Kubě udrželi proto, že obchodníci a plantážníci zjistili, že je výhodné obchodovat v rámci Britského impéria. Kuba byla okupována jedenáct měsíců. Poslední dobyté území Anglo-Amerického konfliktu přineslo Kubě i Britskému impériu prosperitu.¹⁵⁵

Španělé prohráli stejně jako Francouzi, protože „v roce 1762 britské vojsko dobylo filipínskou Manilu a kubánskou Havanu“¹⁵⁶. Británie na začátku podzimu předložila v Madridu návrh podmínek na mírové jednání. Chtěla „vrátit Kubu a ustoupit od monopolu na obchod se španělskou Amerikou za restituci Portugalska, odstoupení Floridy a těžební koncese v Hondurasu“¹⁵⁷. Koncem září souhlasil španělský král Karel III. se zahájením jednání o míru.¹⁵⁸ Británie se tak stala vládkyní moří, která měla převažující vliv i na evropském kontinentě.¹⁵⁹

5. 3 Mír a příčiny britského vítězství

Nový premiér hrabě Bute se snažil za každou cenu válku ukončit. V září 1762 proto vyslal vévodu Bedforda jako vyjednavče do Paříže, aby jednal o míru. Ten se řídil instrukcemi, které mu udělil Bute. Pro něj bylo prvořadé uzavřít mír, a proto Británie přišla o řadu území, které během války dobyla. Francouzi zvolili jako svého vyjednavče vévodu Nivernaise. Španělé přistoupili k jednání až poté, co jim Francie odstoupila západní Louisianu. Předběžný mír byl uzavřen 3. listopadu 1762 ve

---

¹⁵³ OPATRŇY, Josef, *Válka Mohykánů*, s. 328–330.

¹⁵⁴ Tamtéž, s. 332.

¹⁵⁵ ANDERSON, s. 499–502.

¹⁵⁶ TINDALL, SHI, s. 73.

¹⁵⁷ STELLNER, s. 301.

¹⁵⁸ Tamtéž.

¹⁵⁹ DUBY, s. 394.

Fontainebleau. Výsledkem jednání bylo, že Francie dostala ostrovy v Antilách, Cayenne, některé faktorie v Indii a africkou osadu Goreé. V Kanadě na řece sv. Vavřince a u Newfoundlandu získali povolení lovit ryby. Británie dostala Tobago, Grenadu, Svatý Vincenc, Dominika a byla jí vrácena Menorka. Dalším ziskem byla Florida, Kanada a východní Louisiana. Španělsko dostalo západní Louisianu, filipínskou Manilu a jak již bylo zmíněno, Británie vrátila Havanu. Portugalsko získalo Sacramento, které se nacházelo v Uruguayi.¹⁶⁰

Někteří politici byli nadšení uzavřením míru, ale zásadně proti byl Pitt. Ten si představoval, že si Británie ponechá veškeré francouzské a španělské kolonie.¹⁶¹ Ústupky jako byl rybolov v Kanadských vodách, nebyly pro Británii tak velké. Ani Pitt s Newcastlem by nedosáhli lepších mírových podmínek, protože bez ústupků by jistě válka pokračovala, což by mohlo vést až ke státnímu bankrotu.¹⁶² Další odpůrci tvrdili, že největší chybou bylo vrácení ostrova Guadeloupe, ale Bute byl toho názoru, že kdyby byly podmínky míru příliš tvrdé vůči Francii, tak by opět vyhlásila Británii válku. V prosinci v Horní i Dolní sněmovně hlasovali o přijetí mírové smlouvy. Pro její ratifikaci hlasovalo 319 členů, proti bylo pouze 65.¹⁶³ „*Podpisem konečné pařížské mírové smlouvy 10. února 1763 skončila pro Británii, Portugalsko, Francii a Španělsko sedmiletá válka.*“¹⁶⁴ O pět dní později 15. února 1763 podepsala Marie Terezie Hubertusburský mír s Pruskem, který definitivně ukončil válku, jež se do historie zapsala pod názvem sedmiletá.¹⁶⁵

Rivalita mezi Británií a Francií proti sobě postavila i kolonisty, kteří se do konfliktu přidali. Londýn se o anglicky mluvící kolonisty zajímal mnohem více než Francie, která se jejich osudem příliš nezabývala. Nejevili ani přílišný zájem o území v Americe.¹⁶⁶ Británie, „*země s mocnými obchodníky, vášnivě lpěla na svých koloniích a pro jejich zachování byla ochotná přinést oběti, na něž by Francie nikdy nepřistoupila.*“¹⁶⁷ Britové viděli v Americe zdroj levných surovin a pracovní síly a také odbytiště pro své výrobky. Podmínkou bylo, že kolonisté museli vše kupovat v Británii a sami nesměli nic vyrábět.¹⁶⁸

---

¹⁶⁰ STELLNER, s. 306–307.

¹⁶¹ MAUROIS, s. 334.

¹⁶² MORGAN, s. 357.

¹⁶³ STELLNER, s. 308.

¹⁶⁴ Tamtéž.

¹⁶⁵ Tamtéž, s. 311.

¹⁶⁶ FERRO, Marc, *Dějiny Francie*, Praha 2009. s. 143.

¹⁶⁷ MAUROIS, s. 329.

¹⁶⁸ FERRO, s. 143.

Největší výhodou Británie bylo to, že se jednalo o ostrovní mocnost, která měla pouze mořské hranice. Nemusela proto vydávat větší částky na pozemní armádu, ale soustředila se spíše na své námořnictvo.¹⁶⁹ Od roku 1740 si udržovala loďstvo, které bylo stejně veliké jako francouzské a španělské dohromady.¹⁷⁰ „*Francouzi nebyli s to konkurovat britské pozici na světových oceánech a nepodařilo se jim vybudovat obchodní a válečné námořnictvo srovnatelné s britským, protože v převážně agrárně-feudální zemi se nevytvořily sociologické a psychologické předpoklady pro dostatečně dynamickou a expanzivní námořní politiku.*“¹⁷¹ Z hlediska pozemních sil měla jednoznačně početní převahu Francie. Ale přestože vyslala vícečlennou armádu do Ameriky, na vítězství to nestačilo.¹⁷² Další nevýhodou bylo, že do velení francouzské armády byla jmenována aristokracie. Generalita, tak byla povyšována podle postavení a ne podle vojenských zkušeností. Což mělo za následek úpadek vojska a časté dezerce.¹⁷³ Jedním z mnoha problémů, bylo také to, že ve Francii v 50. letech 18. století chyběli skuteční státníci. Do politiky tak zasahovaly dvorské kliky, které se formovaly v okolí ministrů, oblíbenců a členů dynastie.¹⁷⁴

Další z mnoha výhod Británie, bylo i to, že mohla vybírat vysoké daně. Britské parlamenty schvalovaly výpomoc, naopak Francouzi odmítali zdanit privilegované stavy.¹⁷⁵ V Britských koloniích bylo podstatně více obyvatel než ve Francouzských, a ti byli navíc roztroušeni.¹⁷⁶ Ovládali také strategicky rozmístěné pevnosti, které jim umožnily směřovat na západ. Díky loďstvu, které měli Britové k dispozici, mohli ohrožovat nejdůležitější francouzskou pevnost Québec. V neposlední řadě se jednalo o schopné velitele, jakými byl James Wolfe, Jeffrey Amherst nebo lord Howe. Ve válce dopomohl Britskému vítězství také George Washington, podplukovník Bradstreet a další.¹⁷⁷

Jednou z nejdůležitějších postav, které se zasloužily o obrat ve válce z hlediska politiky, byl britský ministr William Pitt. V politice 18. století sehrál významnou roli a dovedl střet do vítězného konce. Pitt „*doval ostatním, schopnějším a opatrnějším*

---

¹⁶⁹ MAUROIS, s. 335.

¹⁷⁰ DUBY, s. 394.

¹⁷¹ STELLNER, s. 25.

¹⁷² NEVINS, Allan, COMMAGER, Henry Steele, *Dějiny Spojených států*, Klatovy 1994, s. 56.

¹⁷³ STELLNER, s. 26.

¹⁷⁴ Tamtéž, s. 25.

¹⁷⁵ MAUROIS, s. 335.

¹⁷⁶ V koloniích, které vlastnila Británie, žilo v roce 1754 okolo 1 500 000 obyvatel, kdežto ve francouzských pouhých 100 000.

¹⁷⁷ NEVINS, COMMAGER, s. 56.

mužům mravní oporu k tomu, aby bojovali a vybojovali skvělou válku“¹⁷⁸. Byl ochoten vše riskovat a neváhal jmenovat nové velení v Americe. V roce 1760 nastoupil na britský trůn Jiří III. a politika 60. let se změnila. Nový panovník chtěl válku co nejdříve ukončit, ale s Pittem neměl příliš dobré vztahy. Jiří III. s lordem Butem v roce 1761 odmítali vyhlásit válku i Španělsku, ale tu nebylo možné ukončit, dokud Británie nesvolila k několika ústupkům. Financování bojů se stalo velkou zátěží, která také přispěla k ukončení války. Proto v některých mírových podmínkách Británie Španělsku ustoupila.¹⁷⁹ Z hlediska Francie se jednalo o konec francouzské koloniální říše. Pozici si uchovala v Antilách a francouzští ministři neztráceli naději a chtěli ztracená území vrátit zpět. Šlo jim především o znovuzískání pozice v Kanadě.¹⁸⁰ Přesto, že se jednalo o vítěznou válku, způsobila státní pokladně zátěž.¹⁸¹

Britové se snažili bránit osadníky, ale ti většinou po jejich boku nebojovali ochotně. Často trvali pouze na ochraně koloniálních hranic. Civilní obyvatelé spoléhali na ochranu od Britů a nebyli rádi, jakmile je někdo omezoval, což bylo například ubytování vojáků během války. Do popředí se dostala otázka sociálního zabezpečení, protože zůstalo mnoho pozůstalých, které neměl kdo živit.¹⁸² Další postup na západ byl ohrožen indiánskými povstáními a Británie musela ponechat jednotky na ochranu svých osad i po válce.¹⁸³

---

¹⁷⁸ MORGAN, s. 356.

¹⁷⁹ Tamtéž, s. 356–358.

¹⁸⁰ FERRO, s. 144.

¹⁸¹ OPATRŇÝ, Josef, *Objevitelé, dobyvatelé, osadníci : 500 let Ameriky*, Praha 1992. s. 92.

¹⁸² RAKOVÁ, s. 23–25.

¹⁸³ Tamtéž, s. 48.

6 Závěr

Sedmiletá válka byla obdobím, kdy probíhaly válečné střety nejen v Evropě, ale také v Americe a Indii. Celá práce je zaměřena na válečná střetnutí v Americe. Válka, která probíhala na tomto území, je někdy také označována jako francouzsko-indiánská. A to z toho důvodu, že Francie měla jako své hlavní spojence právě Indiány. Na jejich straně pak bojovali i Kanadáné. V počátcích války bylo výhodou, že jejich spojenci byli původní obyvatelé, kteří znali krajinu a dokázali se přizpůsobit zdejším podmínkám. Právě proto Britové zpočátku prohrávali. Nedokázali se přizpůsobit a většinou praktikovali taktiky bojů, které znali z evropských bojišť.

Na evropském kontinentě vyhlásila Británie Francii válku 18. května 1756, ale v Novém světě začala válka již o dva roky dříve. Hlavním důvodem počátku konfliktu bylo údolí Ohia, kde se střetávaly zájmy dvou koloniálních velmocí, Francie a Británie. Střet obou zemí byl nevyhnutelný a bylo jen otázkou času, která strana jako první započne válečný konflikt. K prvnímu výstřelu došlo v místě zvaném Jumonville Glen 23. května 1754. Dalším důvodem proč Británie z počátku prohrávala, bylo také to, že v té době neměla v Americe schopné velení. Jedním z těchto velitelů, kteří selhali, byl i Edward Braddock. Jak již bylo zmíněno, nedokázal se přizpůsobit podmínkám, které panovaly v Americe. Proto byl také drtivě poražen v bitvě u Monongahely, kde následně padl. V duchu neúspěchů pak pokračovala Británie i v následujících třech letech.

Situace se poté obrátila, když do politiky vstoupil William Pitt, který okamžitě po svém nástupu do funkce převzal iniciativu. Jmenoval nové velení, které dokázalo zvrátit průběh dosavadní situace. Tímto krokem výrazně změnil dosud probíhající události. Přelomovým se stal rok 1758, kdy Británie začala vítězit, a to díky schopným velitelům.

Příčin a důvodů proč zvítězila právě Británie, bylo mnoho. Mohla se opírat o početnější anglofonní obyvatelstvo v Americe, se kterým obchodovala a podporovala jej. Naopak Francie o své kolonie nejevila až takový zájem a měla mnohem menší zastoupení populace. V neposlední řadě měla vítězná strana výhodu, že byla námořní mocností, která nemusela vynakládat takové prostředky na pozemní armádu, a díky tomu tak mohla lépe vybavit svoji flotilu. Kvůli ní se podařilo dobýt nejdůležitější bod Kanady, Québec. Největším vítězstvím se pak stala bitva na Abrahamových pláních, kde se jako schopný velitel ukázal James Wolfe. Tato bitva měla za následek obsazení

Québecu v roce 1759. Jednalo se o jedno z největších vítězství sedmileté války v Americe. Následující rok se podařilo dobýt Montréal, a Británie tak ovládla Kanadu a porazila Francii v Americe.

Z finančních důvodů chtěla vítězná strana uzavřít co nejdříve mír s Francií. Ta se spojila se Španělskem tzv. rodinnou smlouvou. Británie však místo uzavření míru na začátku ledna 1762 vyhlásila válku Španělsku. V tom samém roce obsadila Havanu, jež byla do té doby ovládána Španělskem. Byla velmi důležitá hlavně v oblasti obchodu. Navzdory tomu, že byla Británie vítězem, válka pro ni znamenala obrovskou finanční zátěž, stejně jako pro ostatní země zatažené do válečného konfliktu. Většina si proto přála mír. Válka tak skončila pařížským mírem roku 1763. Británie z tohoto střetu vyšla jako jednoznačný vítěz.

Cílem práce bylo popsat celé válečné období na Americkém kontinentu, od jeho počátku až do uzavření míru. Zaměřila jsem se na důležité konflikty a snažila se celou práci psát ze strany Británie, tedy vítězné strany. Na významných střetech jsem nastínila důvody, proč daná strana zvítězila. Ve svém líčení jsem také přibližovala příčiny vítězství.

Sedmiletá válka v Americe není příliš rozebíraným tématem v českých publikacích, proto jsem jako jedny z hlavních zdrojů pro svou práci využila i některé zahraniční knihy, které dopodrobna rozebírají tuto tematiku.

Domnívám se, že práce by mohla být v budoucnu rozšířena o další poznatky. Například vyličení vztahů obyvatel s kolonizátory a další podrobnosti týkající se průběhu konfliktu.

Seznam použité literatury

- ANDERSON, Fred, *Crucible of War : the Seven Years' War and the Fate of Empire in British North America, 1754—1766*, New York 2000.
- BRUMWELL, Stephen, *Redcoast : the British Soldiers and War in the Americas, 1755—1763*, Cambridge 2002.
- ČERNÍK, Jiří, *S tomahawkem proti mušketám : přehled bojů s indiány na území dnešních USA v letech 1622—1890 I. díl*, Praha 2010.
- DUBY, Georges, *Dějiny Francie : od počátků po současnost*, Praha 2003.
- ELLIS, Joseph John, *Jeho Excellence George Washington*, Praha 2006.
- FERRO, Marc, *Dějiny Francie*, Praha 2011.
- HEIDEKING, Jürgen, MAUCH, Christof, *Dějiny USA*, Praha 2012.
- HERRE, Franz, *George Washington. Prezident u kolébky velmoci*, Praha 2001.
- CHURCHILL, Winston S., *Dějiny anglicky mluvících národů. Díl třetí. Věk revoluce*, Praha 1999.
- MAUROIS, André, *Dějiny Anglie*, Praha 1993.
- MORGAN, Kenneth O., a kol., *Dějiny Velké Británie*, Praha 2011.
- NESTER, William R., *The First Global War : Britain, France and the Fate of North America, 1756—1775*, Westport 2000.
- NEVINS, Allan, COMMAGER, Henry Steele, *Dějiny Spojených států*, Klatovy 1994.
- OPATRNÝ, Josef, *Amerika v proměnách staletí*, Praha 1998.
- OPATRNÝ, Josef, *Objevitelé, dobyvatelé, osadníci : 500 let Ameriky*, Praha 1992.
- OPATRNÝ, Josef, *Válka Mohykánů. Sedmiletá válka v Americe*, Praha 2000.
- RAKOVÁ, Svatava, *Podivná revoluce : dlouhá cesta Američanů k nezávislosti (1763—1783)*, Praha 2005.

STEELE, Ian Kenneth, *Betrayals : Fort William Henry and the Massacre*, New York 1990.

STELLNER, František, *Sedmiletá válka v Evropě*, Praha 2007.

TINDALL, George Brown, SHI, David E., *Dějiny Spojených států amerických*, Praha 2008.

Internetové zdroje

BRADSTREET, JOHN. In: Dictionary of Canadian Biography [online], [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: http://www.biographi.ca/en/bio.php?id_nbr=1768.

MONTCALM, LOUIS-JOSEPH DE, Marquis de MONTCALM. In: Dictionary of Canadian Biography [online], [cit. 2015-02-13]. Dostupné z: http://www.biographi.ca/en/bio/montcalm_louis_joseph_de_3E.html.

The Battle of Quebec 1759. In: British Battles [online], [cit. 2015-03-06]. Dostupné z: <http://www.britishbattles.com/battle-of-quebec.htm>.

Resumé

The topic of my bachelor thesis is „The Causes of the British Victory in Seven Years' War in America“. The Seven Years' War in America was fought from 1754 to 1763. The conflict took place in Europe and in India. The Seven Years' War is sometimes known as the French and Indian War in the New World. In my work I tried to describe the whole conflict from its beginning until the conclusion of the peace. And my whole work is focused on view of the winning side - the Britain.

The first chapter includes beginning of the conflict. In the following chapter I paid attention to the fortresses around the Crown Point and the events of the years 1756 and 1757. Until this time Britain was usually losing. The fourth chapter relates to the groundbreaking year 1758. In this year the command changed and the situation turned in favor of Britain. This chapter is the most important for my work. I analyze there the fall of the two important French fortresses, Quebec and Montreal, which were conquered by the winner during 1759 and 1760. I present there the most important battle – battle on Plains of Abraham. The final chapter describes the last years of the war until the signings of peace in 1763. The end of this chapter deals with the causes of the British victory.